

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a közoktatásban résztvevő nonprofit szervezetek költségvetési
támogatásának ellenőrzéséről

1204

2012. február

Állami Számvevőszék

Iktatószám: V-3006-150/2011.

Témaszám: 1017

Vizsgálat-azonosító szám: V-0553

Az ellenőrzést felügyelte:

Horváth Balázs

felügyeleti vezető

Az ellenőrzést vezette:

Solymár Ágnes

számvevő főtanácsos

Az összefoglaló jelentést készítette:

Solymár Ágnes

számvevő főtanácsos

A jelentés összeállításában közreműködtek:

Brebán Andrea

számvevő tanácsos

Köllődné Gátai Mária

számvevő

Robák Ferencné

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Brebán Andrea

számvevő tanácsos

Király László

számvevő tanácsos

Köllődné Gátai Mária

számvevő

Robák Ferencné

számvevő tanácsos

Vásárhelyi Zoltán

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:**címe****sorszám**

Jelentés a közoktatási intézményeket fenntartó nonprofit szervezetek normatív hozzájárulásának és támogatásának ellenőrzéséről

0835

Jelentés az Oktatási és Kulturális Minisztérium fejezetnél a közoktatási feladatok finanszírozására fordított pénzeszközök hasznosulásának ellenőrzéséről

0807

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	7
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	11
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	18
1. A tervezési és szabályozási eszközök hozzájárulása a nonprofit fenntartók közoktatási feladatellátásához	18
1.1. A középtávú és a megyei fejlesztési tervekben meghatározott célok	18
1.2. A nonprofit fenntartók által ellátott közoktatási feladatok jogi szabályozása	19
1.2.1. A feladatellátás szabályozása	19
1.2.2. Az engedélyezési rendszer	21
1.2.3. A nyilvántartási rendszer	21
2. A finanszírozási rendszer hatása a közoktatási feladatellátásra	22
2.1. A normatív és egyházi kiegészítő támogatások hatása	23
2.2. A közoktatási feladatellátás nem normatív finanszírozása	24
2.3. Államháztartáson kívüli bevételek	26
2.3.1. Természetbeni juttatások hatása a feladatellátásra	27
3. A nonprofit fenntartók feladatellátása	27
3.1. Az intézmények működtetése	27
3.2. Az ellenőrzött fenntartók feladatellátásának eredményessége	28
3.3. Az ellenőrzött fenntartók feladatellátásának szabályszerűsége	33
4. Az ellenőrzés hatása a nonprofit fenntartók közoktatási feladatellátására	37
4.1. A fenntartói ellenőrzések hatása	37
4.2. A külső szervezetek ellenőrzésének hatása	37
5. A korábbi ellenőrzések megállapításaira tett intézkedések	38

MELLÉKLETEK

1. számú A 2007-2010. években a közoktatási megállapodás alapján kifizetett önkormányzati és minisztériumi támogatások
2. számú Tanórai foglalkozások alakulása az ellenőrzött fenntartóknál a 2009/2010. és a 2010/2011. tanévekben
3. számú Az ellenőrzött oktatási intézmények létesítményi, egyéb tárgyi feltételei a 2007/2008. és a 2010/2011. nevelési években, tanévekben
4. számú A fenntartói és számviteli nyilvántartási előírásokat nem teljesítő fenntartók
5. számú A nemzeti erőforrás miniszter észrevétele

FÜGGELÉKEK

1. számú A kérdőíves megkérdezések értékelése

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁSZ	Állami Számvevőszék
Új ÁSZ törvény	Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
EU	Európai Unió
KIR	Közoktatási Információs Rendszer
Költségvetési törvény	Az ellenőrzött időszakban hatályos költségvetési törvények (a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény; a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény; a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény; a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény; a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény)
Közoktatási törvény	A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
MÁK	Magyar Államkincstár
OH	Oktatási Hivatal
Oktatásért felelős minisztérium	Nemzeti Erőforrás Minisztérium (2010. május 28-áig Oktatási és Kulturális Minisztérium, 2006. június 8-áig Oktatási Minisztérium)
Pedagógus-továbbképzési rendelet	A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
SZMSZ	Szervezeti és működési szabályzat
TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program
TIOP	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
Végrehajtási rendelet	A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

Eredményesség	A kitűzött célok megvalósításának mértéke vagy egy tevékenység outputja szándékolt és tényleges hatásának viszonya.
Hatékonyág	A termékek, szolgáltatások vagy egyéb végtermékek (outputok) és az előállításukhoz felhasznált erőforrások (inputok) viszonya.
Kompetenciamérés	A közoktatásról szóló törvényben meghatározott tanulók 6. 8. 10. évfolyamos csoportjának teljes körében a szövegértési képességek és a matematikai eszköztudás felmérése. A felmérés célja nem az adott év tananyagának számonkérése, hanem azt vizsgálja, hogy a diákok az adott évfolyamig elsajátított ismereteiket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett feladatok megoldása során.
Közhasznú tevékenység	A társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló, a szervezet létesítő okiratában szereplő cél szerinti tevékenységek, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényben meghatározott körben [Közhasznú törvény 26. § c) pont].
Közhasznú szervezet	Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett társadalmi szervezet – kivéve a biztosító egyesületet és a politikai pártot, valamint a munkáltatói és a munkavállalói érdek-képviseleti szervezetet – alapítvány, közalapítvány, köztestület, ha a létrehozásáról szóló törvény azt lehetővé teszi, országos sportági szakszövetség, nonprofit gazdasági társaság, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényben meghatározott egyéb szervezet [Közhasznú törvény 2. § (1) bekezdés a)-g) pontjai].
Közoktatás	A közoktatás magában foglalja az óvodai nevelést, az iskolai nevelést és oktatást, valamint a kollégiumi nevelést {Közoktatási törvény 2. § (1) bekezdés}.
Közoktatási intézmények	A közoktatás szakmailag önálló nevelési intézményei az óvodák, nevelési-oktatási intézményei az iskolai végzettséget, szakképesítést igazoló bizonyítvány kiadására jogosult iskolák, továbbá az alapfokú művészetoktatási intézmények és a kollégiumok {Közoktatási törvény 3. § (1) bekezdés}.
Közoktatási intézményalapító és fenntartó	Közoktatási intézményt az állam, a helyi önkormányzat, a települési, területi kisebbségi önkormányzat, az országos kisebbségi önkormányzat, a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, továbbá a Magyar Köztársaság területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, alapítvány, egyesület és más jogi személy, továbbá természetes személy alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát – jogszabályban foglaltak szerint – megszerezte. A természetes személy egyéni vállalkozóként alapíthat és tarthat fenn közoktatási intézményt {Közoktatási törvény 3. § (2) bekezdés}.

Közoktatási megállapodás	A helyi önkormányzat vagy az állam a költségvetési támogatáshoz kiegészítő anyagi támogatást megállapodás alapján adhat, ha a nem állami, illetve nem önkormányzati közoktatási intézmény állami, illetve helyi önkormányzati feladatot lát el. {Közoktatási törvény 4. § (6) bekezdés és 81. § (1) bekezdés e) pont}.
Közoktatási normatív támogatás	A központi költségvetés az állami szervek és a helyi önkormányzatok, valamint a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók részére az általuk fenntartott nevelési-oktatási intézmények működéséhez – a gyermek-, tanulói létszámot, valamint az ellátott feladatokat figyelembe véve – normatív költségvetési hozzájárulást biztosít {Közoktatási törvény. 118. § (3) bekezdés}.
Minőségirányítási program	Az intézményi minőségirányítási program határozza meg az intézmény működésének hosszú távra szóló elveit és a megvalósítását szolgáló elképzeléseket. {Közoktatási törvény 40. § (12) bekezdés}. A fenntartói minőségirányítási program meghatározza az egyes intézményeknek a fenntartói elvárásokkal kapcsolatos feladatait, a fenntartói irányítás keretében tervezett szakmai, törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét. {Közoktatási törvény 85. § (7) bekezdés}
Nevelési program	Az óvodai nevelő munka az óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő óvodai nevelési program alapján folyik. Az óvodai nevelés országos alapprogramját a Kormány adja ki {Közoktatási törvény 8. § (9) bekezdés}.
Nonprofit fenntartó	Az ellenőrzés szempontjából az egyházi jogi személyek, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetek, alapítványok, egyesületek és más jogi személyek
Normatív támogatások	Az ellenőrzési időszakban hatályos költségvetési törvények 3. számú mellékletében megjelölt közoktatási hozzájárulások, az 5. mellékletében megjelölt központosított előirányzatok, továbbá a 8. mellékletében megjelölt normatív, kötött felhasználású támogatások együttesen.
Oktatási szint	Az ellenőrzés szerinti oktatási szintek: óvodai ellátás, általános iskolai oktatás 1-4. és 5-8. évfolyamokon, gimnáziumi oktatás 5-8. és 9-13. évfolyamokon, szakközépiskolai oktatás és szakiskolai oktatás 9-13. évfolyamokon szakképzési évfolyamok nélkül
Pedagógiai program	Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A pedagógiai program magában foglalja a nevelési programot és a helyi tantervet, továbbá a szakképzésben résztvevő iskolákban a szakmai programot {Közoktatási törvény 8/A. § (2) bekezdés}.
Többcélú intézmény	A többcélú intézmény több, különböző típusú közoktatási intézmény feladatait láthatja el {Közoktatási törvény 22. § (3) bekezdés}.

JELENTÉS

a közoktatásban résztvevő nonprofit szervezetek költségvetési támogatásának ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az oktatás mind az egyén, mind az egész nemzet számára a legfontosabb hosszú távú kitörési esélyt jelenti. A jól képzett munkaerő, az élethosszig tartó tanulás igénye szükségessé teszi az oktatás minőségének fejlesztését, a tanulói kulcskompetenciák erősítését, az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklését, a pedagógus szakma fejlődésének támogatását, az oktatás tárgyi, személyi feltételeinek javítását, az információs és kommunikációs technológiák alkalmazására való képességek fejlesztését, az eredményes és hatékony közoktatási rendszer működtetését.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (közoktatási törvény) 2. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a közoktatás rendszerének működtetése az állam feladata. E törvény szabályozása kiterjed az óvodai, iskolai nevelésre és oktatásra, a kollégiumi nevelésre-oktatásra, továbbá az ezekkel összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységre, függetlenül attól, hogy azt milyen intézményben, szervezetben látják el, illetve ki az intézmény fenntartója.

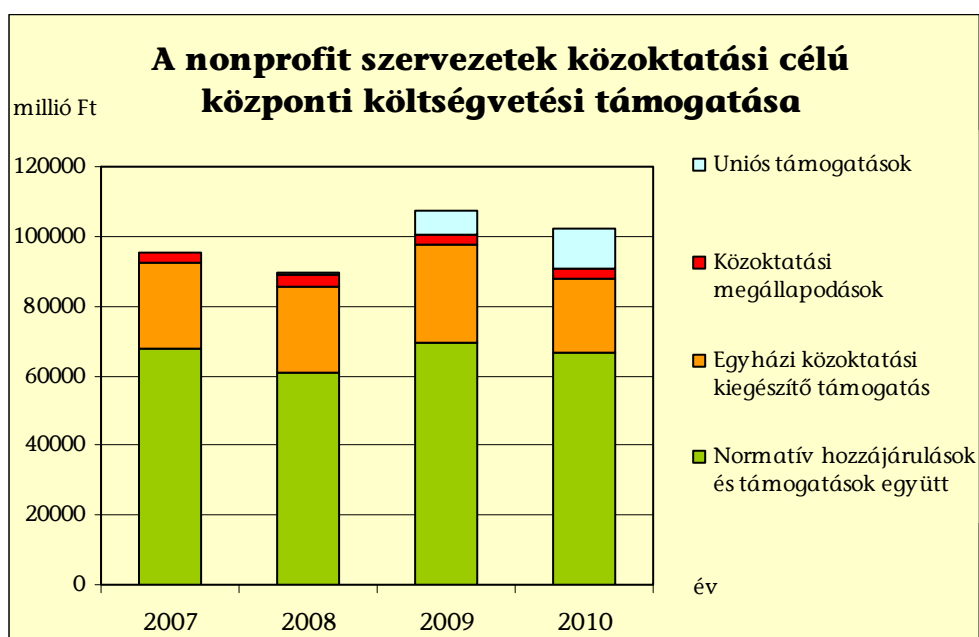
A közoktatási intézményalapítás szabadságát a közoktatási törvény 3. § (2) bekezdése lehetővé teszi, mert közoktatási intézményt egyházi jogi személy, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, alapítvány, egyesület (nonprofit fenntartók) is alapíthat és tarthat fenn.

A közoktatási feladatmegosztás rendszerében országosan növekvő szereppel bírnak a nonprofit fenntartók. Az általuk működtetett intézmények száma a 2007-2010. évek között 8,2%-kal, az összes intézményhez viszonyított részaránya 13,8%-ról 18,6%-ra nőtt.

Évek	Állami, önkormányzati fenntartású (1)	Egyházi fenntartású (2)	Alapítványi fenntartású (3)	Egyéb nonprofit fenntartású (4)	Nonprofit fenntartású összesen (5=2+3+4)	Összesen (6=1+5)
2007.	7208	435	522	200	1157	8365
2008.	6088	456	541	194	1191	7279
2009.	5636	476	534	207	1217	6853
2010.	5468	499	539	214	1252	6720

A nonprofit fenntartók által nyújtott szolgáltatásokat a 2007. évben 403 ezer, a 2010. évben 453 ezer fő vette igénybe (országos adat).

A nonprofit fenntartók a költségvetésből normatív támogatásban, a fejezetek fejezeti kezelésű előirányzataiból pályázat útján, vagy egyedi kérelem alapján kaptak támogatást. A 2007-2010. években normatív támogatásként 265 079,7 millió Ft, egyházi kiegészítő támogatásként 98 186,1 millió Ft, az önkormányzattal és minisztériummal kötött közoktatási megállapodás alapján 12 182,7 millió Ft, továbbá uniós forrásból 19 712,3 millió Ft támogatásban részesültek.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) stratégiájában megfogalmazott célja és feladata, hogy az államháztartáson kívülre nyújtott költségvetési támogatások ellenőrzésével hozzájáruljon a nonprofit szervezeteknél a közpénzek átlátható felhasználásához. Ellenőrzésünkkel segíteni kívánjuk az új köznevelési törvény nonprofit fenntartókra vonatkozó szabályainak kialakítását.

Az ellenőrzésre 2011. június 30-áig az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (5) és a 16. § (1) bekezdései, 2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (új ÁSZ törvény) 5. § (3) bekezdése és a (11) bekezdés c) pontja adtak jogalapot. Az ellenőrzési időszakban hatályba lépett új ÁSZ törvény szerint az egyházi fenntartókat csak törvényességi szempontból értékeltük.

Az ellenőrzés célja volt annak értékelése, hogy a nonprofit fenntartóknak nyújtott költségvetési támogatások eredményesen és hatékonyan járultak-e hozzá a közfeladat ellátásához. Ennek érdekében értékeltük, hogy:

- a központi és megyei szabályozási eszközök hozzájárultak-e a nonprofit fenntartók közoktatási feladatellátásához;

- a finanszírozási rendszer igazodott-e a nonprofit fenntartók közoktatási feladatellátásához;
- az uniós és hazai támogatások felhasználása javította-e a közoktatás feladatellátásának tárgyi és szakmai feltételeit;
- a nonprofit fenntartók és a külső szervezetek ellenőrzése segítette-e a közoktatási feladatellátást;
- hasznosultak-e a korábbi ÁSZ ellenőrzések e területet érintő javaslatai.

Az ellenőrzést az ÁSZ 2011. évi ellenőrzési terve alapján, a számvevőszéki ellenőrzés szakmai szabályai szerint, a teljesítmény-ellenőrzés módszerével végeztük, amelynek során alkalmaztuk az ellenőrzési kritériumokat és kérdéseket, a tanúsítványi adatszolgáltatást, az összehasonlító adategyeztetéseket, az elemző értékeléseket és a kérdőíves felmérést.

Tanúsítványi adatszolgáltatást kértünk a mintába került nonprofit fenntartók székhelye szerinti fővárosi és hét megyei önkormányzattól. Helyszíni ellenőrzést a Nemzeti Erőforrás Minisztériumnál, valamint 30 nonprofit fenntartónál végeztünk. A fenntartók között 4 egyesület, 16 alapítvány, 4 nonprofit kft, 6 egyházi jogi személy volt. A fenntartók kiválasztásánál azok típusát és a kapott állami támogatások mértékének megyénkénti megoszlását vettük figyelembe. Ellenőrzésünk az óvodai nevelésre, az általános iskolai és a középiskolai oktatásra terjedt ki. A kiválasztott fenntartók összesen 43 intézményt működtettek: 6 óvodát, 8 általános iskolát, 4 gimnáziumot, egy szakiskolát és 24 többcélú intézményt. A közoktatási törvény 108. § (2) bekezdése értelmében a mintába került két külföldi oktatási intézmény fenntartóinál az irányítási feladatokat nem értékeltük.

Az ellenőrzés a 2007-2010. évekre terjedt ki. A fenntartók gazdálkodásához kapcsolódó adatokat az ellenőrzött időszak első és utolsó naptári évére, a feladatellátás szakmai mutatóit a 2007/2008. és a 2010/2011. tanévre vonatkozóan elemeztük. A kompetenciamérés értékelése a 2008. és a 2009. évi adatok alapján történt. A jogszabáymódosítás hatásának vizsgálata érdekében a pedagógus létszámváltozást a 2006/2007. tanévtől vizsgáltuk.

A jelentésben **a helyszínen ellenőrzött 30 fenntartónál tapasztaltakról mondunk mindvégig véleményt.**

Az eredményességi, hatékonysági kritériumokat az előtanulmány készítése során határoztuk meg. A központi és megyei szabályozói eszközöket eredményesnek értékeltük, ha azok mérhető célokat, pontos feladatokat tartalmaztak és a finanszírozási rendszer fenntartótól függetlenül azonos mértékű támogatást biztosított.

A finanszírozás és feladatellátás rendszerét eredményesnek ítéltük, ha a feladatellátás a felmért igényekhez igazított, a támogatási szerződések szerinti célokra történő felhasználás, a finanszírozás változásai mellett nem romlottak a szakmai mutatók, a szülők elégedettek voltak a szolgáltatásokkal.

Hatékonyak tartottuk, ha nőtt az egy pedagógusra jutó gyerek/diák létszám, mert az alkalmazott pedagógusok számának változatlansága mellett a nevelt/oktatott gyermekek száma emelkedett. Az ellenőrzési rendszert eredményesnek értékeltük, ha az ellenőrzési megállapításoknak köszönhetően szabályosabbá, hatékonyabbá vált a működés.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A **központi és a megyei tervezési eszközök** a nonprofit közoktatási feladatellátás eredményes elvégzéséhez nem járultak hozzá. Az oktatásért felelős miniszter a közoktatási törvény előírásától eltérően a 2007-2010. évekre nem dolgozott ki középtávú közoktatási fejlesztési tervet¹.

A megyei fejlesztési tervek a nonprofit fenntartókkal kapcsolatban mérhető célokat, pontos feladatokat nem fogalmaztak meg. A demográfiai folyamatok hatásával, illetve a társadalmi igények változásával nem számoltak, nem tartalmazták a nonprofit fenntartók és intézményeik teljes körét. A megszűnt óvodákról, általános iskolákról – a jogszabályi előírástól eltérően – nem készült nyilvántartás és az ellenőrzött megyei önkormányzatok felénél a jegyzők nem értékelték a nonprofit fenntartók feladatellátását.

A **feladatellátás jogi szabályozása** a sajátosságok figyelembevételével meghatározta a nonprofit fenntartók és a közoktatási intézményeik feladatait, működési feltételeit. A nonprofit fenntartók nem normatív – közoktatási megállapodással, egyedi döntéssel nyújtott – támogatásaira vonatkozóan eljárási rendet nem dolgozott ki az oktatásért felelős minisztérium.

A szabályozás hiányossága, hogy nem írta elő az intézmények alapítását és átalakítását megalapozó **igényfelmérések** készítését, emiatt 19 fenntartó az alapításkor, 24 fenntartó az alapító okirat módosításakor nem készített igényfelmérést. Az igényfelmérések elmaradásának következtében 8 fenntartó intézményeinek kihasználtsága nem érte el a 60%-ot, valamint két fenntartónál a tevékenységi kör módosítását követően derült ki, hogy a bevezetett új szolgáltatásra (esti, levelező, illetve gimnáziumi oktatás) nem volt igény.

A közoktatási feladatellátás **engedélyezési rendszere** nem biztosította a szükséges garanciákat a közoktatási feladatok eredményes ellátásához, a fokozatosan megteremtendő intézményi feltételek teljesülésének, biztosításának ellenőrzési gyakoriságát nem határozta meg. A 2011 júliusától hatályos közoktatási törvénymódosítás a törvényességi ellenőrzések gyakoriságát meghatározta, a szabályos működés biztosítása érdekében egységes engedélyező szervet jelölt ki.

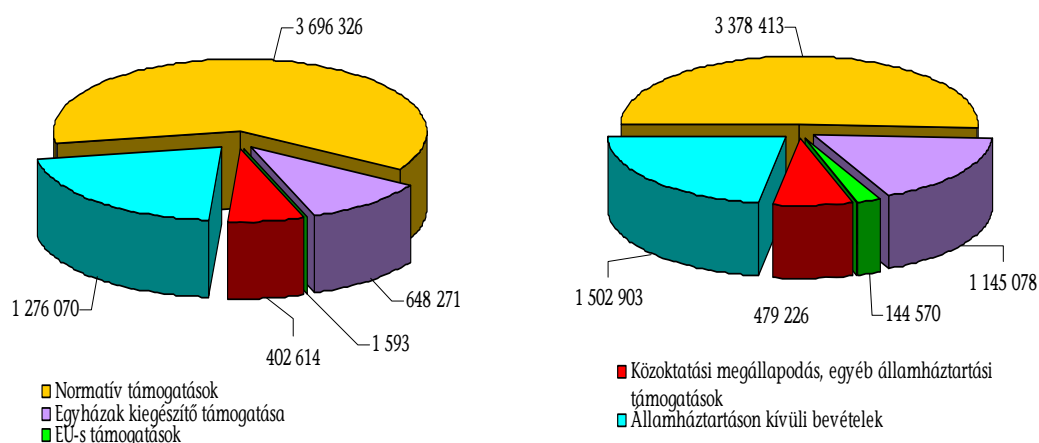
A rendelkezésre álló **központi nyilvántartási rendszerek** a nonprofit fenntartók közoktatási feladatra kapott költségvetési és uniós forrásait, továbbá a közoktatási célra felhasznált pénzeszközöket és azok hasznosulását nem egységes szempontok szerint tartalmazták.

¹ A helyszíni ellenőrzés lezárásáig sem készítette el az oktatásért felelős miniszter középtávú fejlesztési tervet.

A nonprofit fenntartók közoktatási feladatainak **finanszírozása** négyötöd részben költségvetési forrásból, egyötöd részben államháztartáson kívüli forrásból valósult meg. A fenntartók a központi költségvetésből normatív támogatásban, azon kívül egyedi kérelemre, vagy pályázati úton nyújtott államháztartási, továbbá uniós támogatásban, az intézményt fenntartó egyházak kiegészítő támogatásban részesültek.

A fenntartók a vizsgált időszakban feladatellátásuk érdekében 10%-kal növelték bevételeiket (a 2007. évi 6 024 874 ezer Ft-ról, a 2010. évre 6 650 190 ezer Ft-ra). A 2007. évről a 2010. évre a normatív költségvetési támogatások 8,6%-kal csökkentek, az egyházi kiegészítő támogatások 76,6%-kal, az államháztartáson kívüli források 17,8%-kal, az uniós támogatások több mint 90 szorosukra nőttek.

Az ellenőrzött fenntartók bevételszerkezete a 2007. és a 2010. években (ezer Ft-ban)

A közoktatási feladatot ellátó fenntartók működését az államháztartási bevételek² határozták meg legnagyobb mértékben, de az állam finanszírozásban való részvétele mérséklődött. A hatályos költségvetési törvények a nonprofit fenntartóknak a helyi önkormányzatok feladatellátásával megegyező mértékű **normatív támogatást** biztosítottak³. Az ellátott gyerekek, tanulók összlétszáma 0,7%-kal (a 2007. évi 11 462 főről a 2010. évre 11 538 főre) nőtt. A normatív támogatások összegének csökkenése miatt az egy ellátottra jutó normatív támogatás összege éves szinten átlagosan 9,1%-kal (322 485 Ft-ról 292 808 Ft-ra) csökkent. A havi rendszerességgel folyósítandó normatív támogatásokat – egy hónap kivételével – a jogszabály rendelkezése szerint folyósították a fenntartóknak, a támogatások összegeit a fenntartók intézményeiknek átadták, illetve azok működésére fordították.

² Az államháztartási bevételek: a normatív költségvetési támogatások, az egyházi kiegészítő támogatás, a nem normatív államháztartási támogatás (minisztériumi és önkormányzati közoktatási megállapodással, pályázati úton juttatott hazai és uniós támogatások).

³ Az egyházi fenntartók a normatív támogatáson felül egyházi kiegészítő támogatásban is részesülnek.

Az egyházi intézményfenntartók a költségvetési forrásból biztosított **egyházi kiegészítő támogatást** az előírásoknak megfelelően a közoktatási szolgáltatást ellátó intézményeikre fordították. Az egyházak a jogszabályi előírásoknak megfelelően részesültek kiegészítő támogatásban.

A fenntartóknál a **nem normatív államháztartási** és pályázati úton elnyert hazai és uniós támogatások a 2007. évről a 2010. évre 54,3%-kal nőttek, arányuk a bevételek között 6,7%-ról 9,4%-ra nőtt. A nem normatív államháztartási támogatásokon belül a közoktatási megállapodással kapott támogatások 22%-kal csökkentek. A fenntartók **közoktatási megállapodás** alapján kapott bevétele a 2007. évről a 2010. évre 16,8%-kal nőtt. A 2007-2010. években összesen 1 687 587 ezer Ft támogatást kaptak, amelyből 517 451 ezer Ft önkormányzattal, 1 170 136 ezer Ft az oktatásért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján került kifizetésre. Az oktatásért felelős miniszter, jogszabályi felhatalmazás alapján, közoktatási megállapodással támogatta a sajátos nevelési igényű, a magatartási, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, a hátrányos helyzetű és rászoruló gyermekek, tanulók nevelésében résztvevő fenntartók tevékenységét. A közoktatási törvény meghatározta a hátrányos helyzet és a sajátos nevelési igény tartalmát, valamint a magatartási, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdők körének megállapítási rendjét, ugyanakkor a rászorulókat nem definiálta. Sem a miniszter által kiírt pályázat sem a megkötött megállapodások nem rögzítették, hogy ki tekintendő rászorulónak.

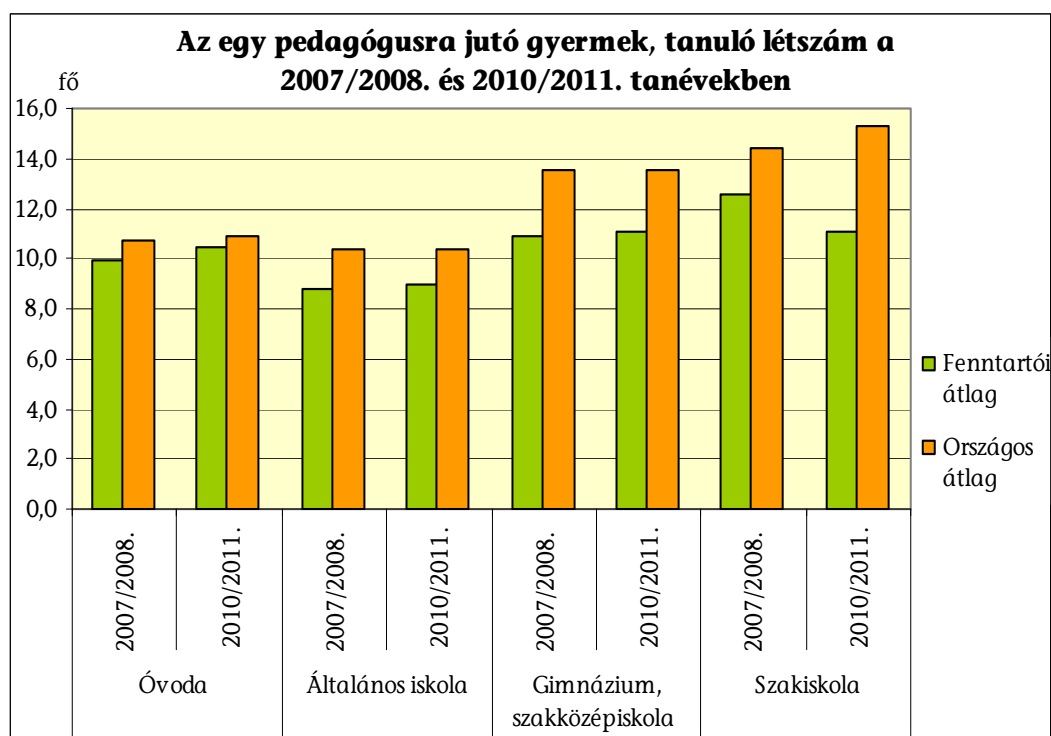
Az önkormányzatokkal megkötött megállapodásokhoz kapcsolódó támogatásokat a szerződésben meghatározott célokra fordították. **Hazai és uniós pályázatot** 21 fenntartó nyújtott be, melyek kétharmada volt sikeres. A nem normatív államháztartási támogatásokon belül az uniós támogatások aránya az ellenőrzött időszakban 22%-kal nőtt. Az elnyert támogatásokat a fenntartók eredményesen használták fel, a pályázati kiírásoknak megfelelő célokra fordították, és ezzel javították a közoktatási feladatellátás tárgyi és szakmai feltételeit. Az ellenőrzés időszakában a megvalósult fejlesztéseket fenntartották, működtették. Az elnyert támogatások céljai összhangban voltak a fenntartó által meghatározott célokkal. Az uniós támogatásokkal a kompetencia alapú oktatás, illetve a pedagógiai módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése valósult meg.

Az államháztartáson kívüli bevételek a 2007. évről a 2010. évre 17,8%-kal (226 834 ezer Ft-tal) a fenntartóknál nőttek, arányuk a bevételek között 21,2%-ról 22,6%-ra emelkedett. 5 fenntartó ilyen forrást nem szerzett. A közoktatási feladatellátás érdekében bevont államháztartáson kívüli források a szülői, támogatói befizetésekből, más intézményeknek végzett oktatás díjából, a tanulók alkotásainak értékesítéséből, egyházi támogatásból, egyesületi tagdíjból, tárgyi eszközök értékesítéséből és bérleti díjből származott. Az államháztartáson kívüli forrásokat a fenntartók az általuk fenntartott intézmények működtetésére, az intézményi körülmények javítására fordították. A számviteli beszámolóknak kimutatott államháztartáson kívüli forrásokon felül a fenntartók kevesebb, mint fele részesült természetbeni juttatásban a szülőktől, külföldi szervezettől, egyházi közösségektől. Ezekből a forrásokból javították az oktatás környezetének feltételeit, csökkentették az intézményfenntartás költségeit. A fenntartók az önkéntes munka értékét a szabályozás hiánya miatt nem határozták meg.

A nonprofit fenntartók a **közoktatási feladatellátásban** növekvő részt vállaltak, mert a gyerek- és tanulólétszám országos csökkenése mellett az általuk neveltek/oktatottak száma 0,7%-kal növekedett. Intézményeik választási lehetőséget jelentettek a szülők számára az állami, önkormányzati közoktatási rendszer mellett. A szülők körében végzett kérdőíves felmérés kiértékelése alapján az óvoda választásánál a szülők az intézmények jó hírnevét, a gyerekekkel való jó bánásmódot, illetve az óvoda nevelési programjának tartalmát vették figyelembe. Az iskolaválasztásnál az iskola szellemisége, képviselt értékrendje volt az elsődleges szempont. A szülők az iskolai feltételek között a magas szintű idegen nyelvvizitást fontosnak tartották, de a tagozatos, emelt szintű humán és természettudományos oktatást, illetve a sok informatika óra biztosítását a kevésbé fontos feltételeknek tekintették. A normatív támogatások csökkenése mellett a kapott közoktatási szolgáltatásokkal a gyermekek, tanulók szülei minden típusú fenntartónál elégedettek voltak, így az intézmények a közoktatást igénybe vevők szempontjából feladataikat eredményesen látták el. A hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók aránya 10 fenntartónál meghaladta az országos átlagot, ezáltal jelentős mértékben járultak hozzá a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához. Az általános iskolákban jellemzően egy, a középiskolákban jellemzően két idegen nyelvet oktattak. A középiskolában tanulók 9%-a három idegen nyelvet tanult.

A fenntartóknál **az egy pedagógusra jutó gyerek-, tanulószám** oktatási szintenként – a szakiskolai oktatás kivételével – minimálisan emelkedett, amely a hatékonyabb feladatellátás irányába való elmozdulást mutatta.

A fenntartóknál az egy pedagógusra jutó gyerek-, tanulószám minden oktatási szinten az országos átlag alatt maradt.

A költségvetési támogatásokat az iskolai oktatás feladatainak ellátásához hatékonyan használták fel, mert a megtartott órák kisebb mértékben csökkentek, mint a normatívacsökkenés és nem maradtak el feladatok. A megtartott órák száma a normatív támogatásoknál kisebb mértékben, 1,2%-kal csökkent, amely az iskolai oktatásra fordított támogatások hatékony felhasználását mutatja. A pedagógusok kötelező óraszámának 2007. évi tanévkezdéskor hatályba lépett emelkedése sem a hatályba léptetés tanévében, sem pedig hosszabb távon nem eredményezte a pedagógus létszám csökkenését. A fenntartók államháztartáson kívüli forrásaik terhére a pedagógusok megtartását finanszírozták a stabil személyi feltételek megteremtése érdekében.

A fenntartóknál a csoportok, osztályok átlagléttszámai az országos átlagléttszám körül alakultak. A jogszabályban meghatározott átlagléttszámoknál alacsonyabb létszámmal működtek a csoportok/osztályok, kivéve az óvodáknál, a gimnáziumok 5-8. évfolyamain és a szakiskoláknál. A fenntartók hatoda tíz főnél alacsonyabb létszámmal is indított csoportot, illetve osztályt. Az alacsony létszámot 4 fenntartónál az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, egy fenntartónál a tehetséggondozó tevékenység indokolta. A többi – az országos átlag alatti létszámmal működtetett – csoport esetében a szülői befizetések teremtették meg az alacsonyabb létszám fenntartását.

A fenntartóknál a **kompetenciamérés** szempontjából – bár nem ugyanazt a korosztályt mérte – az eredményesség csökkent, mivel a fenntartók az országos átlaghoz, illetve saját korábbi eredményeikhez képest alacsonyabb pontszámokat értek el. A mérések eredményei szerint az országos átlag felett teljesítő fenntartók aránya minden mérési szinten csökkent, valamint a matematika területén minden évfolyamon, a szövegértés területén két évfolyamon rosszabb eredményt értek el a saját korábbi eredményeikhez képest.

A fenntartók és intézményeik működésének szabályossága tekintetében több hiányosságot tapasztaltunk. A jogszabályban előírt **fenntartói feladatoknak** 25 fenntartó hiányosan tett eleget (4. számú melléklet). Ezen belül a közoktatási törvényben meghatározott fenntartói irányítási feladatokat 14, a közzétételi kötelezettséget 16, az állandó saját alkalmazotti létszámra vonatkozó előírást 9, az állandó saját székhelyre vonatkozó előírást egy fenntartó sértette meg. A számviteli nyilvántartási előírásoknak 5 fenntartó nem tett eleget maradéktalanul. A szabályos működés biztosítása érdekében a fenntartók a feltárt hiányosságok megszüntetéséről intézkedtek.

A jogszabályban meghatározott **tanítási órákat** biztosították, azon felül további órák megtartását is engedélyezték és finanszírozták, amelynek köszönhetően a megtartott órák a közoktatási törvény szerint előírt órákat a 2010/2011. tanévben 3,2%-kal haladták meg. Az intézmények **pedagógus-továbbképzési programjai és beiskolázási tervei** összhangban voltak a fenntartók által jóváhagyott nevelési-pedagógiai programok céljaival, és a feladatellátást szolgálták. Az intézmények közül kettő pedagógus továbbképzési programmal, hat éves beiskolázási tervvel nem rendelkezett. Annak ellenére, hogy a pedagógusok továbbképzésére biztosított költségvetési támogatás 2010. évtől megszűnt, a fenntartók saját és pályázati forrásokból biztosították a továbbképzések folyamatosságát.

A közoktatási törvényben előírt négyévenkénti **ellenőrzési kötelezettségét** 7 fenntartó (az ellenőrzöttek 23%-a) nem teljesítette, a belső szabályzatokban előírtaknak kilenc nem tett eleget. Azoknál a fenntartóknál, ahol elvégezték az ellenőrzéseket, azok sem a szakmai munkát, sem a működést nem befolyásolták, mert nem tártak fel érdemi hiányosságokat az intézményeknél. A kompetenciamérés eredményét az érintett fenntartók közel fele nem értékelt, ezért a mérés eredményeit nem hasznosította a feladatellátásban, a pedagógiai célok elérésének értékelésében.

A külső ellenőrzések egyharmadát a MÁK, egyharmadát az OH, további egyharmadát az oktatásért felelős minisztérium, az önkormányzat, az ügyészség, a jegyzők és a szakmai minősítő testület együttesen végezte. A vizsgált időszakban 4 fenntartó esetében nem volt külső ellenőrzés. A fenntartók a külső ellenőrzések által feltárt hibákat kijavították. Az ellenőrzések nem tártak fel a fenntartói irányítási feladatok és a közzétételi kötelezettség, valamint az intézmények működéséhez szükséges feltételek hiányait.

A korábbi ÁSZ ellenőrzések javaslatai – egy kivételével – hasznosultak. Nem valósult meg a nonprofit intézményfenntartókra és a helyi önkormányzatokra előírt létszámmérési időpontok egységesítése, a kerekítési szabályok összhangjának kialakítása, amely a nonprofit fenntartóknál adminisztrációs többletterhet és hibákat hordoz magában.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az nem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

a nemzeti erőforrás miniszternek:

1. Az oktatásért felelős miniszter 2007. évtől a helyszíni ellenőrzés befejezéséig a közoktatási törvény 95. § (1) bekezdése a) pontja előírásától eltérően, nem dolgozott ki középtávú közoktatási fejlesztési tervet.

Javaslat:

Készítse el a közoktatás jövőre vonatkozó középtávú fejlesztési tervét, eleget téve ezzel a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95. § (1) bekezdés a) pontjának, továbbá vizsgálja meg a mulasztás miatt a felelősségre vonás lehetőségét.

2. A jogszabályban előírt fenntartói feladatoknak 25 fenntartó hiányosan tett eleget. Ezen belül a közoktatási törvényben meghatározott fenntartói irányítási feladatokat 14, a közzétételi kötelezettséget 16, az állandó saját alkalmazotti létszámmra vonatkozó előírást 9, az állandó saját székhelyre vonatkozó előírást egy fenntartó sértette meg.

Javaslat:

Kezdeményezze a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 93. § (5) bekezdése értelmében a működést engedélyező szervnél a fenntartói tevékenység törvényességi ellenőrzését a 4. számú mellékletben felsorolt, jogszabályokat sértő szervezeteknél.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A TERVEZÉSI ÉS SZABÁLYOZÁSI ESZKÖZÖK HOZZÁJÁRULÁSA A NONPROFIT FENNTARTÓK KÖZOKTATÁSI FELADATELLÁTÁSÁHOZ

1.1. A középtávú és a megyei fejlesztési tervekben meghatározott célok

A központi és a megyei tervezési eszközök a közoktatási feladatellátás eredményes elvégzéséhez nem járultak hozzá. Az oktatásért felelős miniszter 2007-2010. évekre vonatkozóan, a közoktatási törvény 95. § (1) bekezdése a) pontja előírásától eltérően, nem dolgozott ki középtávú fejlesztési tervet. A megyei fejlesztési tervek a nonprofit fenntartókat nem tartalmazták teljes körűen, továbbá mérhető célokat, feladatokat nem határoztak meg részükre.

A közoktatási törvény 95. § (1) bekezdése a) pontja alapján a közoktatás középtávú fejlesztési tervének kidolgozása az oktatásért felelős miniszter feladata. Középtávú fejlesztési tervet az oktatásért felelős miniszter legutóbb 2004. február 24-én hagyott jóvá.

A közoktatási törvény 88. § (2) bekezdése előírta, hogy a **megyei fejlesztési tervekben** szerepeltetni kell az önkormányzatok feladatait átvevő nonprofit fenntartókat. Ugyanakkor nem írta elő a nonprofit fenntartású oktatási intézmények figyelembevételének részletes szempontjait, valamint nem engedte az önkormányzatok helyett feladatot el nem látó fenntartók oktatási intézményeinek fejlesztési tervben történő szerepeltetését. Emiatt a fejlesztési tervek nem azonos elvek alapján készültek és nem voltak teljes körűek.

A megyei fejlesztési tervek általános célokat, fejlesztési irányokat határoztak meg a fejlesztési tervben szereplő intézményekre. A nonprofit fenntartók által fenntartott intézményekre vonatkozóan nem fogalmaztak meg sajátos fejlesztési elképzeléseket, nem határoztak meg feladatellátási célokat, emiatt a demográfiai folyamatok hatásával, illetve a társadalmi igények változásával nem számoltak.

Négy megyei önkormányzatnál a jegyző nem értékelte a nonprofit fenntartók feladatellátását. Az elvégzett értékelések a működő intézmények számának és az általuk ellátott gyermekek, tanulók létszámának változását tartalmazták, megállapítást nem tettek a fenntartók szakmai munkájára.

A közoktatási törvény 91. § (3) és (5) bekezdései és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet (végrehajtási rendelet) 12. § (1) bekezdése meghatározta a főjegyzők intézményekre vonatkozó nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségét. A hivatkozott bekezdésben előírt adatszolgáltatási forma elkészítéséről az Oktatási Hivatal (OH) nem gondoskodott, emiatt a főjegyzők nem tettek eleget a jogszabályban előírt kötelezettségüknek.

A végrehajtási rendelet 12. § (1) bekezdése alapján „a főjegyző a fejlesztési terv alapján minden év szeptember 15-ig az adott év augusztus 31-ei állapot szerint az OH által meghatározott formában közoktatási információs rendszeren (KIR) keresztül összesítő jelentést készít arról, hogy az illetékességi körébe tartozó nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény milyen feladatellátásban, maximum mekkora gyermek- és tanulólétszámmal, mely önkormányzat helyett vagy azzal együttműködve, milyen feladatellátási helyen, milyen jogcím alapján vesz részt a feladatellátási kötelezettségben. Az OH az összegyűjtött adatokat jegyzék formájában a KIR honlapján közlésezi.”

A megyei önkormányzatok a megszűnt óvodákról, általános iskolákról nem vezettek nyilvántartást, annak ellenére, hogy az adatokkal rendelkezniük kellett volna a közoktatási törvény 91. § (5) bekezdése szerint.

A közoktatási törvény 91. § (5) bekezdése szerint „A működést engedélyező szerv a nem helyi önkormányzatok által fenntartott óvodák és általános iskolák nyilvántartásba vételével, nyilvántartásból való törlésével, továbbá a működés megkezdésének engedélyezésével, az engedély visszavonásával kapcsolatban hozott jogerős határozatát közli a fenntartó székhelye szerint illetékes működést engedélyező szervvel”.

1.2. A nonprofit fenntartók által ellátott közoktatási feladatok jogi szabályozása

1.2.1. A feladatellátás szabályozása

A közoktatási szereplők feladatellátása a közoktatási törvényben, a végrehajtási rendeletben és miniszteri rendeletekben szabályozott volt. A sajátosságok figyelembevételével meghatározták a nonprofit fenntartók és közoktatási intézményeik feladatait, működési feltételeit. A fenntartók a jogi szabályozások alapján készítették el belső szabályzataikat.

A közoktatási törvény – az általános szabályozás mellett – az V. fejezetében elkülönítve határozta meg a nem állami, nem önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekre vonatkozó külön szabályokat. A végrehajtási rendelet rendelkezett a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók normatív állami hozzájárulásának és támogatásának igényléséről, folyósításáról, elszámolásáról és ellenőrzésének sajátos szabályairól. A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet rögzítette a nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézményekre vonatkozó külön szabályokat.

A fenntartóknak a közoktatási törvény előírásai alapján kellett kidolgozniuk belső szabályzataikat, a szervezeti és működési szabályzatot (SZMSZ), a házirendet, a minőségpolitikát (minőségirányítási program), a nevelési, illetve a pedagógiai programot.

A központi költségvetés a közoktatási törvény 118. § (3) és (4) bekezdéseinek megfelelően normatív hozzájárulást biztosított a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók részére az általuk fenntartott nevelési-oktatási intézmények működéséhez, azzal a megkötéssel, hogy az nem lehet kevesebb a helyi önkormányzatok feladatellátásához az ugyanazon a jogcímen biztosított támogatásnál.

Az ellenőrzött időszakban hatályos költségvetési törvények a nonprofit fenntartók és a helyi önkormányzatok feladatellátásához azonos mértékű normatív támogatást biztosítottak.

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 6. §-ában előírtak értelmében a közoktatási feladatot ellátó **egyházak kiegészítő támogatásra** jogosultak. A kiegészítő támogatások igénylése, elszámolása a végrehajtási rendelet 17/A. § (1) és (2) bekezdései alapján az egyházak feladata volt. A végrehajtási rendelet a kiegészítő támogatás igénylésének, megítélésének és elszámolásának kereteit tartalmazta. Az igénylés és az elszámolás rendjét az oktatásért felelős minisztérium kialakította, az alkalmazandó formanyomtatványokat honlapján közzétette. Az ellenőrzött időszakban a hatályos költségvetési törvények rendelkeztek a kiegészítő támogatás felhasználásáról oly módon, hogy az egyházi fenntartó köteles a kiegészítő támogatást a humánszolgáltatást ellátó intézmény szolgáltatásaira fordítani.

Az oktatásért felelős miniszter pályázat, egyedi kérelem, **közoktatási megállapodás** alapján támogatást nyújtott a nonprofit fenntartóknak. A miniszter megállapodást kötött a közoktatási törvény 81. § (8) bekezdése szerint a térségi vagy országos feladatot ellátó intézmény fenntartójával, a 81. § (12) bekezdése szerint az országos feladatot ellátó intézmény egyházi fenntartójával. A nonprofit fenntartók nem normatív – közoktatási megállapodással, egyedi döntéssel nyújtott – támogatásaira vonatkozóan eljárási rendet az oktatásért felelős minisztérium nem dolgozott ki.

A 2006. évi költségvetési törvény 30. § (1) bekezdés j) pontjának felhatalmazása alapján a 2006. évben a miniszter pályázatot írt ki a közoktatási szolgáltatásokkal összefüggő hátrányok kompenzációja érdekében. A pályázaton a sajátos nevelési igényű, a magatartási, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, a hátrányos helyzetű és a rászoruló gyermekekkel, tanulókkal foglalkozó, OM azonosítóval rendelkező intézményeket fenntartó közalapítványok, alapítványok, társadalmi szervezetek, közhasznú társaságok vehettek részt. A nyertesekkel megkötött közoktatási megállapodásokban rögzítették az ellátandó feladatokat, az elszámolási kötelezettség előírása mellett nyújtott támogatás összegét. A közoktatási megállapodás keretében nyújtott támogatás tartós és stabil forrást jelentett a támogatott nonprofit fenntartóknak intézményeik működtetéséhez.

A közoktatási törvény meghatározta a hátrányos helyzet és a sajátos nevelési igény tartalmát, valamint a magatartási, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdők körének megállapításának rendjét, ugyanakkor a rászorulókat nem definiálta. A pályázati kiírásban, illetve az annak alapján megkötött szerződésekben az oktatásért felelős minisztérium nem határozta meg, hogy a támogatás igénylése és elszámolása szempontjából ki tekintendő rászorulónak.

Az oktatásért felelős miniszter által megkötött megállapodások a támogatás mértékét egy főre vonatkozóan határozták meg azzal, hogy annak értéke nem haladhatja meg az adott évben az egyházi kiegészítő támogatást, vagy annak a szerződésben meghatározott százalékát. Az oktatásért felelős miniszter minden évben elszámoltatta a nyertes fenntartókat.

1.2.2. Az engedélyezési rendszer

A közoktatási feladatellátás engedélyezési rendszere nem biztosította a 2007-2010. években a szükséges garanciákat a közoktatási feladatok eredményes ellátásához, a fokozatosan megteremtendő intézményi feltételek teljesülésének, biztosításának ellenőrzési gyakoriságát nem határozta meg.

A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2010. évi CLIII. törvény 16. §-ával hatályba lépett szabályozás-változások a garanciákat 2011. év júliusától megteremtették egyrészt a törvényességi ellenőrzések rendjének szabályozásával, másrészt az egységes engedélyező szerv kijelölésével.

A nonprofit fenntartók által fenntartott közoktatási intézmények feladatainak engedélyezési rendje a 2007-2010. években – kisebb pontosítások kivételével – nem változott. A közoktatási törvény 79. §-a szerint a működési engedélyt a jegyző, főjegyző akkor adhatta ki, ha az intézmény a közoktatási törvény 38. §-a és a külön szabályok szerinti – a csatolandó iratok alapján – működés megkezdéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre álltak, azok fokozatosan megteremthetők voltak. A jegyző, illetve a főjegyző az engedély kiadását csak a közoktatási törvényben nevesített esetekben tagadhatta meg.

A közoktatási intézmény akkor rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, ha rendelkezik állandó saját székhellyel, állandó saját alkalmazotti létszámmal, továbbá a jogszabályban meghatározott eszközökkel, szabályzatokkal és a működéséhez szükséges pénzeszközökkel.

Az engedély megadásakor a hiányzó feltételek későbbi megteremtésének lehetőségét a jegyző vizsgálta, de ennek tényleges megvalósulására irányuló ellenőrzés nem volt szabályozott, a jegyző törvényességi ellenőrzésének gyakoriságáról a közoktatási törvény a nonprofit fenntartói kört illetően nem rendelkezett.

A 2010. évben elfogadott és 2011. július 1-jével hatályba lépő közoktatási törvény módosításának célja volt többek között, hogy megteremtse az engedélyezésnél az egységes szakmai szempontok érvényesítését és az ellenőrzés gyakoriságának szabályozottságát. A módosítás alapján a nonprofit fenntartók intézményei részére a működési engedélyt már nem a jegyző, főjegyző, hanem az intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatal oktatási szakigazgatási szerve adja ki, amely számára a jogalkotó kétévenkénti törvényességi ellenőrzési kötelezettséget írt elő.

1.2.3. A nyilvántartási rendszer

A rendelkezésre álló központi rendszerek nem biztosították a nonprofit fenntartók közoktatási feladatra kapott költségvetési és uniós forrásainak teljes körű kimutatását. A nyilvántartási és információs rendszerek hiányosságai miatt a nonprofit körben a közoktatási célra fordított pénzeszközök felhasználásáról sem állt rendelkezésre teljes körű információ.

Az oktatásért felelős minisztérium nem rendelkezett adattal az önkormányzatok által a nonprofit fenntartóknak közoktatási megállapodással vagy egyéb módon nyújtott támogatásokról, az uniós forrásból közoktatási feladatellátáshoz kapcsolódó támogatásokról, a nonprofit fenntartók nem költségvetési forrásairól.

Az oktatásért felelős minisztérium által használt nyilvántartási rendszerek a normatív támogatás, a kiegészítő támogatás és a közoktatási megállapodás alapján kifizetésre került támogatásokról nyújtottak információt. A közoktatási feladatellátásra átadott költségvetési forrásból nyújtott támogatásokhoz kapcsolódó adatokat az oktatásért felelős minisztérium három egymástól független rendszerben tartotta nyilván, amelyek adattartalma nem azonos szempontok szerint volt kialakítva.

A végrehajtási rendelet által meghatározott adatokat a KIR rendszerben tartották nyilván. A Magyar Államkincstár (MÁK) nyilvántartotta a kifizetett támogatásokat, az oktatásért felelős minisztérium vezette az általa megkötött közoktatási megállapodással nyújtott támogatások nyilvántartását.

A nyilvántartó rendszerek nem tartalmazták nonprofit fenntartónként, intézményenként a költségvetési forrásból nyújtott támogatások egyedi, illetve összesített elnyert, szerződött és kifizetett értékét. Az uniós támogatások központi nyilvántartási rendszere nem tette lehetővé a közoktatási feladatellátásra nyújtott támogatások kimutatását.

2. A FINANSZÍROZÁSI RENDSZER HATÁSA A KÖZOKTATÁSI FELADATELLÁTÁSRA

A fenntartók feladatok ellátására kimutatott bevételei a 2007. évben 6 024 874 ezer Ft, a 2010. évben 6 650 190 ezer Ft voltak.

A fenntartók bevételeinek szerkezetét a 2007. és 2010. évekre az alábbi táblázat tartalmazza:

Bevételek	2007. év (ezer Ft)	2007. év (%)	2010. év (ezer Ft)	2010. év (%)
Normatív támogatások	3 696 326	61,4%	3 378 413	50,8%
Egyházak kiegészítő támogatása	648 271	10,8%	1 145 078	17,2%
Nem normatív államháztartási támogatások	402 614	6,7%	479 226	7,2%
Uniós támogatások	1 593	0,0%	144 570	2,2%
Államháztartáson kívüli támogatások	1 276 070	21,2%	1 502 903	22,6%
Összes bevétel	6 024 874	100,0%	6 650 190	100,0%

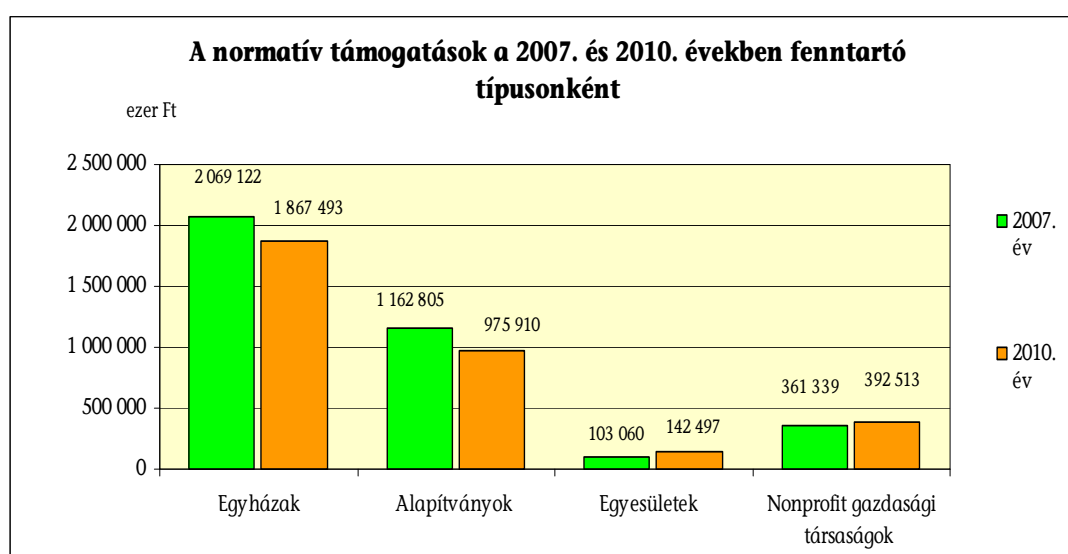
A 2007. évről 2010. évre a normatív támogatások bevételeken belüli részaránya 10,6% ponttal csökkent, az egyházi kiegészítő támogatás 6,4% ponttal, az uniós támogatások 2,2% ponttal nőttek.

2.1. A normatív és egyházi kiegészítő támogatások hatása

A fenntartók normatív költségvetési támogatása a 2007. évről a 2010. évre 317 913 ezer Ft-tal (8,6%-kal) csökkent, az egyházi kiegészítő támogatás pedig 496 807 ezer Ft-tal (76,6%-kal)⁴ nőtt.

A szervezetek beszámolóiban kimutatott **normatív támogatások** a 2007. évről a 2010. évre az egyházaknál 9,7%-kal, az alapítványoknál 16,1%-kal csökkentek, az egyesületeknél 38,3%-kal, a nonprofit gazdasági társaságoknál 8,6%-kal nőttek.

A gyerek/tanuló létszámok változásából adódó normatív támogatások változását fenntartó típusonként az alábbi diagram mutatja:

A fenntartóknál a 2007. évről a 2010. évre a gyerekek/tanulók összlétszáma 0,7%-kal nőtt, de a normatív támogatások összegének csökkenése miatt **az egy ellátottra jutó normatív támogatás összege éves szinten átlagosan 9,1%-kal csökkent.** Az ellenőrzött területen az összes gyermek/tanuló a 2007/2008. tanévben 11 462 fő, a 2010/2011. tanévben 11 538 fő volt. A fenntartóknál az egy főre jutó átlagos normatív költségvetési támogatás a 2007. évben 322 485 Ft, a 2010. évben 292 808 Ft volt.

A havi rendszerességgel folyósítandó normatív támogatásokat a végrehajtási rendelet 15. § (1) bekezdésének megfelelően a MÁK a tárgyhoz 10. napjáig folyósította – a 2010. december havi kivételével – a fenntartóknak.

A 2010. év decemberében a fenntartókhoz csak 20-án folyt be a támogatás összege, mert a támogatás fedezetül szolgáló előirányzat túllépését a Kormány 2010. november 8-án az 1228/2010. (XI. 8.) Korm. határozatban engedélyezte, a pótlólagos forrás csak 2010. december 10-ét követően állt rendelkezésre.

⁴ A növekedést az egyházi fenntartók intézmény számának növekedése okozta.

A normatív hozzájárulás és támogatás teljes összegét az ellenőrzött időszakban hatályos költségvetési törvények⁵ előírása szerint 23 fenntartó adta át intézményének. 6 fenntartó a visszatartott támogatási összeget intézményeire fordította, egy fenntartó pedig adminisztrációs hiba miatt nem adta át a támogatás teljes összegét, de ezt a helyszíni ellenőrzés időszakában pótolta.

3 fenntartónál az intézmények gazdálkodása nem különült el a fenntartótól, az intézmények önálló bankszámlával nem rendelkeztek. 3 fenntartó intézményei pedig gazdaságilag részben különültek el, a visszatartott normatív támogatásokból az intézményi költségek egy részét a fenntartó fizette, és számolta el nyilvántartásaiban.

Az egyházi intézményfenntartók a végrehajtási rendelet 17/A. § (1) bekezdésével összhangban költségvetési forrásból **egyházi kiegészítő támogatásban** részesültek, amelyet a jogviszonnyal rendelkező gyermekek, tanulók után kaptak.

Az egyházi kiegészítő támogatások folyósítása a végrehajtási rendelet 17/A. § (1) bekezdésében előírtak szerint az egyházak részére történt meg. Az intézményfenntartó egyházi jogi személyek és intézményeik részére az egyházak folyósították az egyházi kiegészítő támogatást. A **fenntartók az egyházi kiegészítő támogatást** az ellenőrzött időszakban a hatályos költségvetési törvények előírásának megfelelően **a közoktatási szolgáltatást ellátó intézményeikre fordították**, az intézményeik részére történő átadással.

2.2. A közoktatási feladatellátás nem normatív finanszírozása

A normatív támogatás mellett 25 fenntartó részesült további államháztartási támogatásban. A kapott nem normatív támogatás fenntartónként változó mértékű volt, a kimutatott összes bevételeik 0,5-55,4%-a között mozgott. A nem normatív államháztartási támogatások között kerültek kimutatásra a minisztériummal vagy önkormányzattal kötött közoktatási megállapodás alapján kapott támogatások, az államháztartási szervezettől, közalapítványtól elnyert, illetve a sikeresen megpályázott uniós és az egyéb államháztartási támogatások (a közhasznú szervezetek támogatásai, az szja befizetés 1%-ának továbbadott része).

⁵ A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 31. § (1) bekezdés j) pontja, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLCIX. törvény 31. § (1) bekezdés j) pontja, a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 30. § (1) bekezdés j) pontja, illetve a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény 52. § (1) bekezdés j) pontja szerint.

A fenntartók nem normatív, államháztartási forrásból származó 2007. és 2010. évek bevételeit, valamint azok megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

Támogatás forrása	2007. év (ezer Ft)	2007. év (%)	2010. év (ezer Ft)	2010. év (%)
Minisztérium, Önkormányzat által nyújtott támogatás	392 244	97,0	465 929	74,7
–ebből közoktatási megállapodás alapján kifizetett támogatást	386 989	98,7	451 880	97,0
Unió forrásból nyújtott támogatás	1 593	0,4	144 570	23,2
Egyéb államháztartási támogatás	10 370	2,6	13 297	2,1
Összesen	404 207	100,0	623 796	100,0

A 2007. és 2010. évek között az állami nem normatív támogatásokon belül a minisztérium és az önkormányzatok által nyújtott támogatások aránya 22,3%-kal csökkent, ugyanakkor az uniós támogatások aránya 22,8%-kal nőtt. Az uniós támogatások hozzájárultak a kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez és az informatikai fejlesztésekhez.

A minisztériumi és önkormányzati támogatások csaknem teljes mértékben a közoktatási megállapodás alapján kapott támogatásból származtak, arányuk 2007-ben 98,7%, 2010-ben 97,0% volt. A fenntartók **közoktatási megállapodás** alapján az ellenőrzött négy évben összesen 1 687 587 ezer Ft támogatást kaptak, amelyből 517 451 ezer Ft önkormányzati, 1 170 136 ezer Ft minisztériumi támogatás volt (1. számú melléklet). A támogatásban részesülő fenntartók harmada mindkét támogatóval kötött szerződést. A közoktatási megállapodással kapott támogatások összege a 2007. évről a 2010. évre 64 891 ezer Ft-tal (16,8%-kal) növekedett, azonban arányuk a nem normatív állami támogatáson belül a 2007. évi 95,7%-ról 2010. évre 72,4%-ra csökkent. A közoktatási megállapodás alapján folyósított támogatások a szerződésben előírt határidőben megérkeztek a támogatottakhoz. A támogatásokat a szerződésben meghatározott célra fordították.

Hazai és uniós támogatás elnyerésére 9 fenntartó nem nyújtott be a vizsgált négy év alatt hazai és uniós támogatásra pályázatot, így a normatíván kívüli államháztartási **forrásszerző tevékenységük nem volt hatékony**. A további 21 fenntartó összesen 143 alkalommal nyújtott be pályázatot, ezeknek közel kétharmada működési, egyharmada fejlesztési célú támogatás elnyerésére irányult. A 93 működési célú pályázatból 44 pályázatot 2 fenntartó nyújtott be. A benyújtott pályázatok 69,2%-át nyerték el a fenntartók.

Az uniós forrás felhasználására kiírt TÁMOP és TIOP pályázatokra 13 fenntartó nyújtott be pályázatot. A támogatások célja a kompetencia alapú oktatás és a pedagógiai módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése volt. Ennek keretében az intézmények számítástechnikai felszereltsége javult, az iskolai oktatásban bevezetésre került a kompetencia alapú oktatás, az interaktív tábla használata, a pedagógusok kompetencia alapú oktatásra felkészítő továbbképzésen vettek részt. Uniós pályázati támogatásokból származó bevételt a 2007. évben 3 fenntartó, 2010-ben 10 fenntartó éves beszámolója tartalmazott.

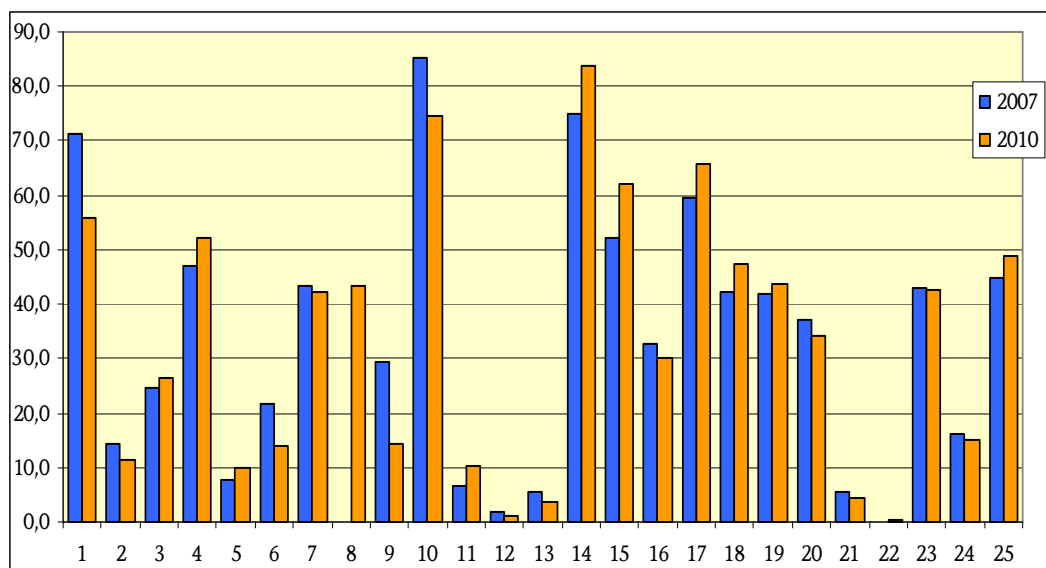
A pályázati úton elnyert hazai és uniós **támogatásokat a fenntartók eredményesen használták fel**, a kapott támogatásokat a pályázati kiírásoknak megfelelő célokra fordították, a kiírás feltételeit teljesítették, a fejlesztéseket fenntartották, működtették. Az elnyert támogatások céljai összhangban voltak a fenntartó által – a pedagógiai programban, alapító okiratban, minőségirányítási programban – meghatározott célokkal.

2.3. Államháztartáson kívüli bevételek

A fenntartóknál az államháztartáson kívüli források a bevételek egyötödét tették ki, amelyek szülői, támogatói befizetésekből, más intézményeknek végzett oktatásból, a tanulók alkotásainak értékesítéséből, egyházi támogatásból, egyesületi tagdíjból, tárgyi eszközök értékesítéséből és bérleti díjből származtak.

A **fenntartók államháztartáson kívüli forrásszerző tevékenysége 12 fenntartónál eredményes volt**, mivel államháztartáson kívüli forrásokat növekvő mértékben vontak be a feladatellátás érdekében. A fenntartók a 2007. évben 1 276 070 ezer Ft, a 2010. évben 1 502 903 ezer Ft államháztartáson kívüli bevételt mutattak ki.

A fenntartók által bevont államháztartáson kívüli források összbevételen belüli arányát mutatja a következő diagram (%):

A közoktatási feladatellátáshoz 5 fenntartó nem vont be államháztartáson kívüli forrást, 5 fenntartónál a feladatellátásra biztosított bevétel több mint fele származott államháztartáson kívüli forrásból. Az államháztartáson kívüli források bevonásában a 2 nemzetközi iskola fenntartója volt a legeredményesebb.

Az államháztartáson kívüli forrásokat a fenntartók az általuk fenntartott intézmények működtetésére fordították. Az államháztartáson kívüli források bevonása hatással volt a kompetenciamérés eredményére. Az országos átlag feletti értéket mutató 5 fenntartó bevételének 42,4-83,7%-a származott nem államháztartási forrásból, az országos átlag alatti értéket mutató 4 fenntartónak ilyen forrásból 0-12% között volt a bevétele.

2.3.1. Természetbeni juttatások hatása a feladatellátásra

A fenntartók több mint fele nem részesült természetbeni juttatásban. 12 fenntartó nyilatkozott úgy, hogy szülőktől, külföldi szervezettől, egyházi közösségektől kapott támogatást. Leggyakrabban a szülők önkéntes munka keretében intézmény-karbantartást, takarítást, festést és kertgondozást végeztek. A fenntartók az önkéntes munka értékét a szabályozás hiánya miatt nem határozták meg. Az oktatási-nevelési munka eredményesebbé tételéhez a gyermekek/tanulók szállítását, ingyenes terembérletet nyújtottak a támogatók, illetve sporteszközökkel, használt számítástechnikai eszközökkel, könyvekkel, KRESZ oktatóanyaggal, audiovizuális eszközökkel segítették a fenntartók feladatellátását.

2 fenntartó által működtetett intézmény pedagógiai programja tartalmazta, hogy a szülők munkájukkal és tudásukkal aktívan támogatják az iskola működését. Egy fenntartó a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény alapján az intézmény működését támogató önkéntesekkel szerződést kötött a karbantartási munkák elvégzésére.

A természetbeni juttatások javították az oktatás környezetének feltételeit, az intézményfenntartás működési költségeit csökkentették, és **hozzájárultak az eredményes működéshez.**

3. A NONPROFIT FENNTARTÓK FELADATELLÁTÁSA

3.1. Az intézmények működtetése

A fenntartók intézményei a közoktatási törvény 37. § (2) bekezdése szerinti alapító okirattal, a 79. § (1) bekezdése szerinti működési engedéllyel és az ellenőrzött időszakban hatályos költségvetési törvények 3. számú melléklet „Kiegészítő szabályok” című részében előírtaknak megfelelően OM azonosítóval rendelkeztek.

A közoktatási törvény rendelkezett az intézmények alapításának, átalakításának engedélyezési szabályairól, ugyanakkor nem írta elő sem az alapítást, sem az átalakítást megelőző igényfelmérési kötelezettséget, illetve a valós igények igazolását. **A jogi szabályozás hiánya miatt 19 fenntartó nem készített az intézmények alapításakor igényfelmérést.**

Az igényfelmérés hiányára volt visszavezethető az ellenőrzött intézmények alacsony kihasználtsága, mivel az időszakban a 60%-os kihasználtságot el nem érő 8 fenntartó közül csak egy készített igényfelmérést az alapításkor, és egy sem az intézmények átalakításakor.

A felmérések szakmai, demográfiai és finanszírozási területekre terjedtek ki, egy-egy fenntartó több területen is végzett vizsgálatot. Igényfelmérést 11 fenntartó 13 intézményénél végzett, tíz esetben szakmai, öt-öt esetben demográfiai vagy finanszírozási kérdésekre vonatkozóan. A szakmai igényfelmérés elsősorban a fenntartók elvárásainak és igényeinek, egyházi jogi személyek esetében az egyházközösség tagjainak, illetve a pedagógusok szakmai elképzeléseinek a felmérését jelentette. A fenntartók a helyi demográfiai helyzet felmérésével következtettek az alapítandó intézmények iránti igényre. **Az igények felmérése, kiértékelése, mindazon fenntartóknál, akik elvégezték eredményes volt,** mert a kiértékelte eredmények alapján kerültek meghatározásra azok a feladatok, és az igényekhez igazítva biztosították a feladatok ellátásához a feltételeket.

A vizsgált időszakban 25 fenntartó változtatta meg az intézmények alapító okiratát. A fenntartók az alapító okiratok módosítása miatti működési engedélyt a közoktatási törvény 79. § (6) bekezdésnek megfelelően minden esetben megkérték.

Az alapító okiratok módosítására a feladatok változása miatt került sor, a változtatásokat megelőzően csak egy fenntartó végzett dokumentáltan demográfiai és szakmai igényfelmérést, amely alapján az intézménye alapító okiratát módosította. Az igényfelmérés nélkül megváltoztatott intézményi feladatok nem minden esetben jelentettek tényleges feladatváltozást, mert az új szolgáltatásokra valós igény nem volt.

Az alapító okirat 25 fenntartó 31 intézményénél változott az ellenőrzött időszakban. Egy fenntartó intézményében új feladatként jelent meg az autista tanulók felvétele, továbbá a felnőttoktatás esti, levelező tagozaton való ellátása, de a felnőttoktatás az időszakban nem kezdődött el. Egy másik fenntartó iskolájának pedig az időszakban az alapító okiratban megjelölt feladatai a szakközépiskolai és gimnáziumi oktatással bővültek, de a gimnáziumi oktatás nem indult el az időszakban.

3.2. Az ellenőrzött fenntartók feladatellátásának eredményessége

A gyermek és tanulólétszám 0,7%-os (76 fő) növekedése - a gyermek és tanuló létszám országos 1,4%-os (24 215 fő) csökkenése mellett – a **fenntartók közoktatási feladatellátásában növekvő részvételét jelentette.** A növekedés oka elsősorban az, hogy a szülők – a kérdőíves megkérdezések alapján – az állami és önkormányzati intézmények helyett a fenntartók intézményét választották. A megkérdezett szülők legfontosabb szempontjai az óvodaválasztásnál a jó hírnév, a jó bánásmód, és az intézmény nevelési programja. Az iskolaválasztásnál az elsődleges szempont az iskola szellemisége, tehát a képviselt világnézeti és nevelési értékrend volt. (A szülők kérdőíves megkérdezéséről készült összefoglalót az 1. számú függelék tartalmazza.)

Az ellátottak létszámának növekedése nem minden oktatási szinten volt megfigyelhető a fenntartóknál. Növekedett a létszám 145 fővel az óvodai ellátásban (17,7%), az általános iskolák 1-4. évfolyamain 85 fővel (3,9%), a gimnáziumok 5-8. évfolyamain 31 fővel (2,1%) és szakközépiskolákban 23 fővel (8,8%). Ugyanakkor létszámcsökkenés volt az általános iskolai oktatás 5-8. évfolyamain 29 fővel (1,6%), a gimnáziumi oktatás 9-13. évfolyamain 155 fővel (3,2%) és a szakiskolai oktatásban 24 fővel (11,9%).

A fenntartóknál a gyermekek, tanulók létszáma a 2007/2008. és a 2010/2011. nevelési években, tanévekben:

oktatási terület, gyermek, tanulólétszám	óvoda		1-4. évfolyam (fő)		5-8. évfolyam (fő)		9-13. évfolyam (fő)		Létszám (fő)	
	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011
	Óvodai ellátás	820	965							820
Általános iskolai oktatás			2158	2243	1760	1731			3918	3974
Gimnáziumi képzés					1445	1476	4815	4660	6260	6136
Szakközépiskolai oktatás							262	285	262	285
Szakiskolai oktatás							202	178	202	178
Összesen	820	965	2154	2243	3205	3207	5279	5123	11462	11538

A fenntartók által működtetett intézmények összesített adatai alapján a hátrányos helyzetűek aránya egyik oktatási szinten sem érte el az országos értékeket⁶, de számuk az általános és középiskolában 2007. évről 2010. évre növekvő mértékű volt.

A fenntartóknál a 2007/2008. és a 2010/2011. tanévekben a hátrányos helyzetű óvodások aránya 5,9% (48 fő), illetve 5,8% (56 fő), az általános iskolás tanulók aránya 10,0% (391 fő), illetve 13,8% (550 fő), a középiskolás tanulók aránya 3,8% (256 fő), illetve 7,4% (491 fő) volt.

⁶ Az oktatásért felelős minisztérium 2007/2008. és 2009/2010. évi Statisztikai Tájékoztató kiadványainak országos adatai alapján számítva a tanévekben a hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya 2007/2008. tanévben 21,8%, a 2009/2010. tanévben 29,2%. Az általános iskolás tanulók aránya a 2007/2008. tanévben 28,2%, a 2009/2010. tanévben 33,2%, a középiskolás tanulók aránya a 2007/2008. tanévben 11,6%, a 2009/2010. tanévben 13,7% volt.

A fenntartók egyharmadánál az országos átlag felett volt a hátrányos helyzetű tanulók aránya, hozzájárulva ezzel a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához.

A fenntartóknál az általános iskolás és középiskolás tanulók között a tehetség-gondozó foglalkozáson résztvevők létszáma és aránya is növekedett. A tanulók közel fele vett részt valamilyen tanórán kívüli szervezett foglalkozáson. Az általános iskolákban jellemzően egy, a középiskolákban jellemzően két idegen nyelvet oktattak. A középiskolában tanulók 9%-a három idegen nyelvet tanult. Az iskolai feltételek közül a megkérdezett szülők a magas szintű idegen nyelv-oktatást fontosnak tartották, de a tagozatos és emelt szintű humán és természettudományos oktatást, ezen belül a sok informatika óra biztosítását a kevésbé fontos szempontok közé sorolták.

A fenntartóknál **az egy pedagógusra jutó gyermek-, tanulószám oktatási szintenkénti értéke** a 2007/2008. tanévről a 2010/2011. tanévre, a szakiskolai oktatás kivételével, minimálisan növekedett, ami **a feladatellátás hatékonyságának javulását mutatta finanszírozási szempontból**. Azonban az egy pedagógusra jutó gyermek-, tanulólétszám átlagos értéke minden oktatási szinten az országos átlag alatt maradt az ellenőrzött időszak első és utolsó tanévében.

A fenntartóknál az egy pedagógusra jutó gyermek-, tanulólétszámot a következő táblázat mutatja:

Nevelési, oktatási szint	Fenntartói átlag (fő)		Változás a vizsgált fenntartóknál (%)	Országos átlag (fő)	
	2007/2008	2010/2011		2007/2008	utolsó rendelkezésre álló adat*
Óvoda	9,9	10,5	+6,1	10,7	10,9
Általános iskola	8,8	9,0	+2,8	10,4	10,4
Gimnázium, szakközépiskola	10,9	11,1	+1,8	13,5	13,5
Szakiskola	12,6	11,1	- 11,9	14,4	15,3

*Az oktatásért felelős minisztérium 2009/2010. évi Statisztikai Tájékoztató kiadványainak országos adatai alapján számítva.

A **csoportok/osztályok átlagléttszáma** az országos átlagléttszámok körül mozgott.⁷ A közoktatási törvény 3. számú mellékletének léttszámhatárookra vonatkozó részében meghatározott átlagléttszámoknál magasabb léttszámmal működtek az óvodai csoportok, az 5-8. évfolyamos gimnáziumi osztályok, és a szakiskolák nem szakképző évfolyamai, de a többi vizsgált oktatási szint átlagléttszáma a jogszabályban meghatározott érték alatt maradt.

Az átlag alatti léttszám azzal magyarázható, hogy a nonprofit fenntartói körnek a közoktatási törvény 81. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a jogszabály 3. számú mellékletében meghatározott osztály- és csoportléttszámokra vonatkozó előírások közül csak a maximális léttszámmra vonatkozó rendelkezést kellett alkalmaznia. Emiatt a fenntartók hatoda tíz főnél alacsonyabb léttszámmal is indított csoportot, illetve osztályt. Az alacsony léttszámot 4 fenntartónál az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, egy fenntartónál a tehetséggondozó tevékenység indokolta. A többi fenntartó esetében a szülői befizetések teremtették meg az alacsonyabb léttszámok fenntartását.

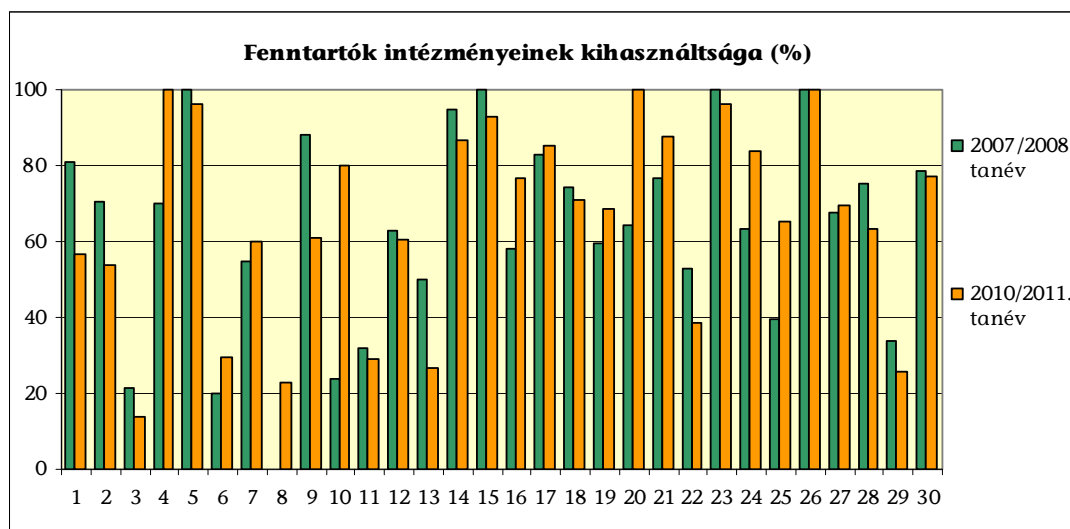
A fenntartóknál a csoportok átlagléttszámát a 2007/2008. és a 2010/2011. nevelési években, tanévekben a következő táblázat tartalmazza:

Oktatási terület, csoport átlagléttszám	Óvoda (fő)		1-4. évfolyam (fő)		5-8. évfolyam (fő)		9-13. évfolyam (fő)	
	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011	2007/2008	2010/2011
Óvodai ellátás	23,43	24,13						
Általános iskolai oktatás			19,98	19,17	18,72	18,03		
Gimnáziumi képzés					30,10	28,94	26,46	24,89
Szakközépiskolai oktatás							18,97	18,10
Szakiskolai oktatás							25,25	29,67

⁷ Az oktatásért felelős minisztérium 2007/2008. és 2009/2010. évi Statisztikai Tájékoztató kiadványainak országos adatai alapján a 2007/2008. tanévben az egy csoportra/osztályra jutó átlagos léttszám az óvodai ellátásban 22,7 fő, az általános iskolákban 20,3 fő, a szakiskolákban 24,2 fő, a gimnáziumokban 28,8 fő, a szakközépiskolákban 25,9 fő volt. A 2009/2010. tanévben az egy csoportra/osztályra jutó átlagos léttszám az óvodai ellátásban 22,8 fő, az általános iskolákban 20,3 fő, a szakiskolákban 24,2 fő, a gimnáziumokban 28,7 fő, a szakközépiskolákban 25,9 fő volt.

A csoportok átlaglétszámához hasonlóan az intézmények kihasználtsága jelentős eltéréseket mutatott, kiemelkedően magas volt a kihasználtság az óvodák-nál⁸.

A fenntartók által működtetett intézmények kihasználtságát mutatja a következő grafikon:

A normatíva csökkenése mellett a fenntartók a megtartott órákat kisebb mértékben csökkentették, **a költségvetési támogatásokat az iskolai oktatás feladatainak ellátásához hatékonyan használták fel.**

A 2009/2010. tanévben az előírt órákat a ténylegesen megtartott órák 4,9%-kal, a 2010/2011. tanévben 3,2%-kal haladták meg. A fenntartók esetében a közoktatási törvény szerint biztosítandó és a tényleges megtartott órák adatait a 2. számú melléklet tartalmazza.

A vizsgált időszakban 28 fenntartónál **forráshiány miatt nem maradt el** az intézményi-fenntartói minőségirányítási programokban, illetve a nevelési, pedagógiai programokban megfogalmazott feladat. 2 fenntartónál az elmaradt feladatok a szakmai mutatókra közvetlenül nem hatottak.

Egy fenntartó intézményénél a tervezett tornacsarnok építése maradt el, az intézmény a szükséges tornatermeket bérelte a feladatellátás biztosítása érdekében. Egy fenntartónál az intézményi információs rendszer átalakítása maradt el.

A fenntartók eszközellátottságában jelentős változások az iskolai területen figyelhetők meg. Az általános és középiskolákban a számítástechnikai munkaalományok, a jogtisza szoftverek, az interaktív táblák, a könyvtári könyvek és az elektronikus dokumentumok száma is növekedett (az ellenőrzött intézmények eszközellátottságának adatait a 3. számú melléklet tartalmazza).

⁸ Az intézmények kihasználtságát a működési engedélyekben az oktatási területre megjelölt maximális létszám és a tényleges létszám viszonyaként határoztuk meg.

A gyermekek, tanulók szülei minden ellenőrzött fenntartónál elégedettek voltak a kapott közoktatási szolgáltatásokkal, így **a feladatokat – a közoktatást igénybevevők szempontjából – eredményesen látták el.**

A kompetenciamérés a fenntartók feladatellátásának összehasonlítására is használt mutató. A kompetenciamérés célja annak felmérése, hogy a tanulók képesek-e a tudásukat az életben alkalmazni, további ismeretszerzésre felhasználni, birtokában vannak-e a továbbhaladásukhoz nélkülözhetetlen eszköztudásnak. A 6., 8. és 10. évfolyamokon a matematika és szövegértés területén elvégzett mérések eredményeit a fenntartók és az intézmények is megkapták. Azon fenntartott intézményeknél, ahol a tanulók két egymást követő időszakban is részt vehettek a mérésben két évente lehetőség volt ugyanazon tanulók által elért kompetenciamérés eredményeinek összehasonlítására, a fejlődés követésére. A csak középiskolát működtetőknél azonban a felvett tanulók 8. évfolyamon megírt kompetencia eredményei nem álltak rendelkezésre, emiatt a tanulók előrehaladását nem tudták követni.

A fenntartóknál a kompetenciamérés szempontjából – bár nem ugyanazt a korosztályt mérte – **az eredményesség csökkent.** A fenntartói szinten megadott kompetenciamérések eredményei szerint a 2008. évről a 2009. évre az országos átlag felett teljesítő fenntartók aránya minden mérési szinten csökkent. A 2008. évről a 2009. évre a matematika területén minden évfolyamon, a szövegértés területén a 6. és 10. évfolyamon nagyobb volt azon fenntartók száma, amelyek saját eredményeikhez képest alacsonyabb pontszámokat értek el.

A kompetenciamérések országos átlagértékei alatt és felett teljesítő fenntartók aránya mérési szintenként:

Év	2008. év			2009. év		
	eredmény (pont)	Az országos átlag		eredmény (pont)	Az országos átlag	
		felett teljesítő fenntartók aránya (%)	alatt teljesítő fenntartók aránya (%)		felett teljesítő fenntartók aránya (%)	alatt teljesítő fenntartók aránya (%)
Mérési szint / terület						
6. évfolyam szövegértés	519	68,8	31,2	513	53,3	46,7
6. évfolyam matematika	499	56,3	43,7	489	40,0	60,0
8. évfolyam szövegértés	506	64,3	35,7	502	46,7	53,3
8. évfolyam matematika	497	42,9	57,1	484	33,3	66,7
10. évfolyam szövegértés	497	60,0	40,0	496	50,0	50,0
10. évfolyam matematika	490	60,0	40,0	489	50,0	50,0

3.3. Az ellenőrzött fenntartók feladatellátásának szabályszerűsége

A közoktatási törvényben meghatározott fenntartói feladatoknak 25 fenntartó, a számviteli nyilvántartási előírásoknak 5 fenntartó nem tett eleget maradéktalanul az ellenőrzött időszakban.

2 fenntartónál az irányítási feladatok és az intézmények feltételeinek megléte nem volt vizsgálható, mert külföldi tanrend szerint folyt az oktatás és a hivatkozott jogszabályhelyek nem vonatkoztak rájuk.

Az óvodát működtető fenntartók mindegyike döntött a közoktatási törvény 102. § (2) bekezdés a) pontja szerint az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról, továbbá a c) pontnak megfelelően a nevelési évben indítható óvodai csoportok számáról. A fenntartók a közoktatási törvény 102. § (2) bekezdés f) pontjának megfelelően jóváhagyták intézményeik nevelési-pedagógiai programját. A fenntartók a közoktatási törvény 102. § (9)-(10) bekezdései szerint biztosították intézményeik folyamatos működését, nem szüntettek meg osztályt, csoportot, az intézményeket nem szervezték át, nem adták át fenntartói jogukat.

A fenntartói és számviteli nyilvántartási előírásokat nem teljesítő fenntartókat az 4. számú melléklet tartalmazza.

A fenntartók közül 14 a közoktatási törvény 102. § (2) bekezdésének – irányítási feladatokra vonatkozó – előírásait több esetben megsértette:

- Egy fenntartó nem döntött közoktatási intézményének létesítéséről, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról, amely a szabálytalan fenntartói működést jelzi;
- 5 fenntartó nem határozta meg intézményei költségvetését, ami ezen intézmények tervezett működését gátolta;
- Egy fenntartó nem bízta meg a közoktatási intézmény vezetőjét (csak munkaszerződéssel rendelkezett), így az felhatalmazás nélkül végezte feladatait;
- 3 fenntartónál hiányzott a szabályos működés alapfeltétele, mert egy nem hagyta jóvá intézménye SZMSZ-ét és az intézmény minőségirányítási programját, kettő nem fogadta el intézménye házirendjét;
- 2 fenntartó nem szabályozta az óvodába történő jelentkezés módját, a következő nevelési évre való beiratkozás időpontját;
- 3 fenntartó nem rendelkezett a tanítási évben indítható osztályok, napközis csoportok számáról;
- 7 fenntartó nem értékelt a nevelési-oktatási intézmény foglalkozási, illetve pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét.

Közzétételi kötelezettségét 16 fenntartó nem teljesítette. A közoktatási törvény **104. § (6) bekezdésében előírtaktól eltérően** 12 fenntartó nem hozta nyilvánosságra a nevelési-oktatási intézmény munkájával összefüggő értékelését honlapján, honlap hiányában a helyben szokásos módon. A közoktatási törvény **118. § (4) bekezdésétől eltérően** 9 fenntartó **nem tette közzé** intézménye költségvetésén belül a normatív támogatások arányát, és a normatív költségvetési támogatások egy főre eső összegét. A közoktatási törvény a közzéteendő adatok számítási módját nem határozta meg, ezért a fenntartók eltérő tartalmú és emiatt nem összehasonlítható adatokat hoztak nyilvánosságra.

3 fenntartó nem tett eleget a közoktatási törvény 118. § (4) bekezdésének, 2 fenntartó határidőn túl teljesítette azt, míg további 4 fenntartó csak részben teljesítette törvényi kötelezettségét.

Az egy főre jutó támogatás összegét az egyházi jogi személyek két féle módon is közzétették, egy főre jutó normatív támogatásként és egy főre jutó támogatásként is, mely utóbbiban a normatív és egyházi kiegészítő támogatást is figyelembe vették. A többcélú intézmények 75%-a (18 intézmény) nem bontotta meg az adatokat oktatási szintekre és területekre, a többi intézménynél viszont oktatási területenkénti bontásban adták közre azokat.

A teljes vizsgált időszakban 9 fenntartó intézményénél a közoktatási törvény **38. § (1) bekezdésében előírt állandó saját alkalmazotti létszámot nem biztosították.**

A közoktatási törvény 38. § (1) bekezdése szerint *„állandó saját alkalmazotti létszámmal akkor rendelkezik a közoktatási intézmény, ha az alaptervékenységének ellátásához szükséges előírt alkalmazotti létszám legalább hetven százalékát határozatlan időre szóló munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatja.”* A jogszabály rendelkezett a kötelezően alkalmazandó vezetőkről, pedagógusokról, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottakról, valamint a további foglalkoztatottak minimális értékéről.

A közoktatási törvény **79. § (5)-(6) bekezdésében előírta** helyiségek feletti legalább öt nevelési évre/tanévre szóló joggal való rendelkezést. Ezzel szemben egy fenntartó az intézménye székhelyének épületére minden évben tíz hónapra szóló bérleti szerződést kötött, így az előírt **állandó saját székhellyel nem rendelkezett.** (A szerződés tartalmazta, hogy az iskola öt évig a bérleti szerződés megújítására prioritást élvez.) A székhellyel rendelkező intézmények közül egy saját maga volt tulajdonosa az iskolaépületnek, állandó saját székhelye bérleti szerződés alapján 21 intézménynek volt. A többi intézménynél a fenntartó rendelkezett az épület tulajdonjogával, amelyre az intézményének használati jogot biztosított.

A fenntartók a közoktatási törvény 52. § (3), (4), (6), (7), (11) és (13) bekezdéseinek, az 53. § (4) bekezdésének továbbá a 3. számú melléklet II. fejezet 11. pontjának figyelembevételével meghatározott órakereteket biztosították, azon felül további órák megtartását is engedélyezték és finanszírozták. Az intézményekben megtartott órák a közoktatási törvény szerint előírt órák számát a 2010/2011. tanévben 3,2%-kal haladták meg.

A pedagógusok kötelező óraszámának változását a közoktatási törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXI. törvény 20. § rendelte el, amely 2007. szeptember 1-jétől lépett hatályba. Az ellenőrzés által érintett oktatási területeken a kötelező óraszámváltozás nem érintette az óvodapedagógusokat, az iskolában tanító fejlesztő pedagógusokat, a napközis foglalkozást tartó tanítókat és tanárokat, a szakközépiskolai és szakiskolai gyakorlati oktatókat, továbbá a pszichológusokat és szociálpedagógusokat a nevelési és oktatási intézményekben. Ezzel szemben növekedett a közoktatási törvényben a heti kötelező órszáma az általános iskolai tanítóknak, a tanároknak az általános iskolában, a szakközépiskolában, a gimnáziumban és a szakiskolában, továbbá a konduktoroknak és a logopédusoknak.

Az óraszámváltozást érvényesítő fenntartóknál a 2006/2007. tanévhez képest sem a 2007/2008. tanévben, sem pedig hosszabb távon a 2010/2011. tanévben nem csökkent a pedagógus létszám, az alkalmazott pedagógusok statisztikai állományi létszáma a 2006/2007. és 2007/2008. tanévben is 844 fő volt, a 2010/2011. tanévben 859 főre emelkedett.

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (pedagógus-továbbképzési rendelet) 1. § (2) bekezdése előírta, hogy az intézmények rendelkezzenek középtávú, öt évre szóló továbbképzési programmal, valamint a pedagógus-továbbképzési rendelet 1. § (3) bekezdése szerinti éves beiskolázási tervvel. A fenntartók ellenőrzött intézményei közül kettő továbbképzési programmal, hat beiskolázási tervvel nem rendelkezett. A továbbképzési program és beiskolázási terv hiánya ellenére az érintett intézmények pedagógusai a továbbképzéseken részt vettek. A továbbképzési programmal és beiskolázási tervvel rendelkező intézmények mindegyikénél a szabályozások összhangban voltak a fenntartók által jóváhagyott nevelési-pedagógiai program céljaival, ezzel a szabályozások a feladatellátást segítették.

A továbbképzési program és a beiskolázási terv nem volt vizsgálható a külföldi tanrend szerint működő intézmények 2 fenntartójánál.

A fenntartók közel háromnegyede vizsgálta a továbbképzési program és az éves beiskolázási terv összhangját a nevelési-pedagógiai programmal és az intézményi minőségirányítási programmal, eleget téve a pedagógus továbbképzési rendelet 1. § (8) bekezdésében előírtaknak. A pedagógus továbbképzés költségvetési támogatási rendszere az ellenőrzött években változott. A 2007-2009. években a költségvetési törvény normatív, kötött felhasználású támogatást biztosított a pedagógusok szakvizsgálója és továbbképzése támogatásához, illetve az emelt szintű érettségi vizsgáztatásra való felkészüléshez. A 2010. évi költségvetési törvény pedig a pedagógus szakvizsga és továbbképzés támogatására kötött felhasználású normatív támogatást nem jelölt meg, ugyanakkor a pedagógusok továbbképzési előírásai nem változtak. A támogatási jogcím megszüntetése a fenntartóknál forráscsökkenést eredményezett, a fenntartók fele a megszüntetett támogatást saját forrásaiból pótolta, tizede a saját forrásokon felül pályázati úton szerzett támogatást, amelyekből vagy azok keretében továbbképzési tevékenységet is végzett.

A fenntartók pályázati úton támogatáshoz juthattak az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében kiírt pályázatokból, illetve a 2010. évi költségvetési törvény 5. számú mellékletének 12. b) pontja szerinti központosított előírányzatokból is.

A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet 17. § (8) bekezdésében előírt közpénzek elkülönített nyilvántartási kötelezettségének 3 fenntartó nem tett eleget a vizsgált időszakban. Az egyházi jogi személyek beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 218/2000. (XII. 11.) Korm. rendelet 7. § (8) és (9) bekezdései szerint a normatív és egyéb támogatások elkülönítési kötelezettségének 2 fenntartó nem tett eleget a teljes vizsgált időszakban. Az elkülönítési kötelezettségének az időszakban eleget nem tevő 2 egyházi fenntartó 2011. évben már teljesítette jogszabályi kötelezettségét.

4. AZ ELLENŐRZÉS HATÁSA A NONPROFIT FENNTARTÓK KÖZOKTATÁSI FELADATELLÁTÁSÁRA

4.1. A fenntartói ellenőrzések hatása

A közoktatási törvény 102. § (2) bekezdés d) pontjában előírt négyévenkénti intézmény-ellenőrzési kötelezettségét az ellenőrzött fenntartók közül hét nem teljesítette. Ezáltal a fenntartók nem ellenőrizték intézményeik gazdálkodását, működésük törvényességét, hatékonyságát, továbbá a szakmai munka eredményességét.

A jogszabályi előírásokon túl 23 fenntartó további ellenőrzési kötelezettséget írt elő belső szabályzataiban (alapító okirat, SZMSZ, minőségirányítási program). A szabályzatokban meghatározott ellenőrzéseket 9 fenntartó nem végezte el. Az ellenőrzések eredményeit 14 fenntartó értékelte, de csak 11 készített intézkedési tervet, 7 fenntartó utóellenőrzés során vizsgálta az ellenőrzés javaslataira készített intézkedési terv megvalósítását.

A kompetenciamérés eredményét 12 fenntartó nem értékelte, így a mérés eredményei nem járultak hozzá a feladattelátás minőségének javításához. Az értékelést elvégző fenntartók közül 9 intézkedési tervet is készített, fenntartói elvárásokat fogalmazott meg, ezen belül 5 az intézkedések alapján elért eredményeket is mérte.

4.2. A külső szervezetek ellenőrzésének hatása

A külső szervezetek ellenőrzésének jogalapját az éves költségvetési törvények, a közoktatási törvény és a végrehajtási rendelet fogalmazták meg. A MÁK és az OH mellett, az oktatási ügyekért felelős minisztérium, az illetékes jegyző/főjegyző és az ügyészség végzett ellenőrzést. 4 fenntartónál nem volt külső ellenőrzés.

A fenntartók a külső ellenőrzések megállapításait hasznosították, a meghatározott szankcióknak eleget tettek, így a szabályos működésükhöz hozzájárultak. Az ellenőrzések nem terjedtek ki a közoktatási törvény által előírt fenntartói irányítás minden szabályára és az intézményi működés feltételeinek biztosítására, ezért **a külső ellenőrzések az eredményes és szabályos feladattelátást nem segítették.**

A közoktatási törvény 95/A. § (4) bekezdése értelmében az OH hatósági ellenőrzés keretében többek között vizsgálja az osztály-, csoportlétszámra, a gyermek- és tanulói balesetvédelemre, a tanulói óraterhelésre, az alkalmazási feltételekre, a kötelező tanügyi dokumentumok vezetésére és valódiságára, a költségvetési támogatás igénylésére, a minimális (kötelező) eszközök és felszerelések meglétére, az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére, az adatok nyilvánosságra hozatalára vonatkozó rendelkezések megtartását. Az OH a fenntartóknál 45 esetben végzett ellenőrzést, mely ellenőrzések során nem tárta fel a közoktatási törvény 102. és 104. §-ai, valamint a pedagógus-továbbképzési rendelet előírásaira vonatkozóan az ellenőrzésünk által feltárt hiányosságokat. Az oktatásért felelős minisztérium 18 alkalommal végzett ellenőrzést.

Az OH, illetve az oktatásért felelős minisztérium ellenőrzései felügyeleti bírságot állapítottak meg.

Az OH 7 fenntartónál, az oktatásért felelős minisztérium az előbbieket közül egynél határozott meg felügyeleti bírságot. A befizetendő összeg 30 ezer Ft és 430 ezer Ft között volt.

A fenntartóknál a MÁK a végrehajtási rendelet 17. § (1) bekezdése alapján a megküldött dokumentumok alapján, illetve a helyszínen ellenőrizhette a normatív támogatások igénylésének és elszámolásának jogszerűségét. A MÁK helyszínen 45 esetben végzett ellenőrzést, amelyek során normatíva visszafizetési kötelezettséget, illetve pótlólagos támogatást írtak elő. Az ellenőrzések nem tárták fel a működési feltételek hiányait.

A MÁK 16 fenntartónál rótt ki visszafizetési kötelezettséget 84,7 ezer Ft és 5 392 ezer Ft között, egynél pótlólagos támogatást ítélt meg.

A közoktatási törvény 80. § (2) bekezdése szerint a jegyző, főjegyző törvényességi ellenőrzés keretében vizsgálhatta, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működtette-e. A jegyzők/főjegyzők 21 esetben ellenőrizték a fenntartókat. Az állandó saját székhelyre és alkalmazotti létszámmra vonatkozó előírások megsértését nem tárták fel. 2 fenntartónál az elvégzett ellenőrzések nem állapították meg az állandó saját alkalmazotti létszám hiányát. A közoktatási törvény 108. § (2) bekezdése szerint a törvényességi ellenőrzést a külföldi iskolák esetében a közoktatási feladatkörében eljáró Oktatási Hivatal látja el. Az ellenőrzött külföldi iskoláknál sem az OH közoktatás feladatkörében, sem a MÁK a magyar tanulók után kifizetett normatív hozzájárulás és támogatás igénylésével és kifizetésével kapcsolatban nem végzett ellenőrzést.

5. A KORÁBBI ELLENŐRZÉSEK MEGÁLLAPÍTÁSAIRA TETT INTÉZKEDÉSEK

Az ÁSZ korábbi ellenőrzéseinek javaslatai közül a következők **teljesültek**:

- a 2009. évtől a hatályos költségvetési törvények 3. számú mellékletében az összevont osztályban, a vegyes életkorú óvodai csoportban szervezett nevelési, oktatási tevékenység eseteire a teljesítmény-mutató számítási módját szabályozták;
- a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartóknál a normatív hozzájárulás és támogatás igénylésének, elszámolásának a MÁK általi helyszíni ellenőrzési kötelezettség körét, mértékét és gyakoriságát meghatározták a végrehajtási rendeletben;
- az egyházi fenntartók és közoktatási intézményei nyilvántartásaiban és elszámolásaiban az állami támogatások – köztük az egyházi kiegészítő támogatások – egyértelműen és elkülönítetten jelentek meg a 2011. évtől.

Az ÁSZ korábbi vizsgálatának javaslatai közül **az ellenőrzött időszak után teljesültek:**

- a végrehajtási rendeletben nem egységesítették a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartókra és a helyi önkormányzatokra előírt létszámmérési időpontokat, de a 213/2011. (X. 14.) Korm. rendelettel elfogadott módosítással 2012. február 1-jével a létszámmérésnél a nevelési év, tanév nyitólétszámának meghatározása már egységesen történik.
- nem történt jogszabály-módosítás annak érdekében, hogy összehangolt hatósági és pénzügyi ellenőrzés valósuljon meg az OH és a MÁK által a 40 millió Ft-ot meghaladó normatív hozzájárulásban és támogatásban részesülő nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók körében. A 2011. évben a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvénnyel hatályba léptetett módosítással az OH ellenőrzési tevékenységének egy része a kormányhivatalokhoz került. A kormányhivatalok munkatervét az oktatásért felelős miniszter hagyja jóvá, a MÁK szintén megküldi munkatervét az oktatásért felelős miniszternek. Az oktatásért felelős miniszter az ellenőrzések koordinálását a két szervezet között 2011-től végzi.

Az ÁSZ korábbi vizsgálatának javaslatai közül **nem teljesült** a végrehajtási rendelet 16. § (1) bekezdésének módosítása annak érdekében, hogy a mutatószámokra meghatározott kerekítési szabályok összhangba kerüljenek a mindenkori költségvetési törvény 3. számú mellékletében foglaltakkal.

Budapest, 2012. február " 27 "

Melléklet: 5 db

Függelék: 1 db

A 2007-2010. években közoktatási megállapodás alapján kifizetett önkormányzati és minisztériumi támogatások

Fenntartók	Önkormányzattal kötött közoktatási megállapodás alján kifizetett támogatás (Ft)				Minisztériummal kötött közoktatási megállapodás alján kifizetett támogatás (Ft)			
	2 007	2 008	2 009	2 010	2 007	2 008	2 009	2 010
Burattino Alapítvány				8 821 000	22 563 000	22 569 756	22 569 756	30 037 550
Genius Alapítvány	6 501 000	8 842 000	9 920 000	10 880 000	8 426 044	6 319 536	6 319 530	6 061 590
Gödi Waldorf Alapítvány					1 523 000			
Gyermekműhely Egyesület								
Gyomaendrődi Kft	7 476 000	7 834 000	7 841 000	6 896 000				
Hiperaktív Alapítvány	6 288 000	11 318 000	15 701 000	14 549 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000
Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség		1 329 282						
Korszerű Képzésért Alapítvány					11 904 000	11 904 000	11 904 000	11 904 000
Kürt Alapítvány					14 573 616	14 573 616	14 573 610	14 573 610
Legújabb Suli Alapítvány		1 120 000	3 200 000	3 360 000				
Magyar Műhely Alapítvány					6 835 428	6 835 428	6 835 428	15 133 607
Makói Református Egyházközség								
Malomvölgy Kft								
Maroshegyi Kulturális Egyesület								
Miasszonyunk Rend								
Nebuló Alapítvány					9 820 000	6 610 000	6 677 000	4 780 000
Német Iskola Alapítvány								
Oktatásért Alapítvány								
OMSZI Nonprofit Kft		3 607 000	18 245 000	18 285 000	45 904 000	54 528 000	57 494 000	44 460 000
Osztrák-Magyar Alapítvány								
Politechnikum Alapítvány			960 000	3 520 000	21 602 000	25 922 976	25 922 971	25 912 233
Rockenbauer Nonprofit Kft								
Szegedi Waldorf Egyesület					8 400 000	8 400 000	8 400 000	8 400 000
Székesfehérvári Református Egyházközség								
Tan Kapuja Egyház							19 000 800	14 012 500
Tehetségekért Alapítvány					73 173 076	72 997 020	72 477 020	72 997 020
Tengelye Alapítvány								
Tiéd a jövő Alapítvány	76 677 000	85 440 000	90 107 000	88 734 000	59842000	44885000	44882000	44882000
Veszprémi Waldorf Egyesület					3 675 000	3 675 000	3 365 000	1 875 000
Zirci Apátság								
Összesen:	96 942 000	119 490 282	145 974 000	155 045 000	290 047 164	281 026 332	302 227 115	296 835 110

Tanórai foglalkozások alakulása az ellenőrzött fenntartóknál a 2009/2010. és a 2010/2011. tanévekben

Sorszám	Megnevezés	2009/2010. tanév (óra)	2010/2011. tanév (óra)	Változás (%)
1.	Kötelező tanórai foglalkozás órakerete	10910,0	10907,5	99,98%
2.	Sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosított órakeret	180,8	191,3	105,8%
3.	Nem.kötelező tanórai foglalkozások órakerete	3872,3	3883,0	100,3%
4.	Magántanulók egyéni foglalkozásának órakerete	20,0	40,0	200,0%
5.	Egyéni foglalkozások órakerete (tehetséggondozás, felzárkóztatás)	1309,2	1311,9	100,2%
6.	Napközis, tanulószobai foglalkozás	1644,0	1687,5	102,6%
7.	Közoktatási törvény által előírt és finanszírozandó órák száma (1+2+3+4+5+6)	17936,3	18021,2	100,5%
8.	A fenntartók által ténylegesen biztosított, megtartott órák száma	18822,2	18600,7	98,8%
9.	A finanszírozandó órakeret felett biztosított (többlet) órák száma	885,9	579,5	65,4%

Az ellenőrzött oktatási intézmények létesítményi, egyéb tárgyi feltételei a 2007/2008. és a 2010/2011. nevelési években, tanévekben

Megnevezés	Óvoda			Általános iskola			Középiskola		
	2007/2008. (db)	2010/2011. (db)	Változás (%)	2007/2008. (db)	2010/2011. (db)	Változás (%)	2007/2008. (db)	2010/2011. (db)	Változás (%)
Hálózati szerverek	0	0	-	12	14	116,7%	62	51	82,3%
Számítástechnikai munkaállomások	11	11	100,0%	389	897	230,6%	1305	1637	125,4%
Ebből: 3 vagy több éves technikai színvonalú személyi számítógép	8	7	87,5%	179	237	132,4%	581	542	93,3%
Jogtiszta szoftverek száma	14	20	142,9%	560	812	145,0%	2139	2888	135,0%
Interaktív táblák száma	0	0	-	1	8	800,0%	19	40	210,5%
Könyvtári könyvek száma	200	212	106,0%	76846	99468	129,4%	313107	333024	106,4%
Könyvtári elektronikus dokumentumok száma	0	0	-	2679	3437	128,3%	8985	9117	101,5%
Úszómedencék száma	0	1	-	0	0	-	0	0	-
Szabadtéri sportlétesítmények száma	0	0	-	9	9	100,0%	13	14	107,7%

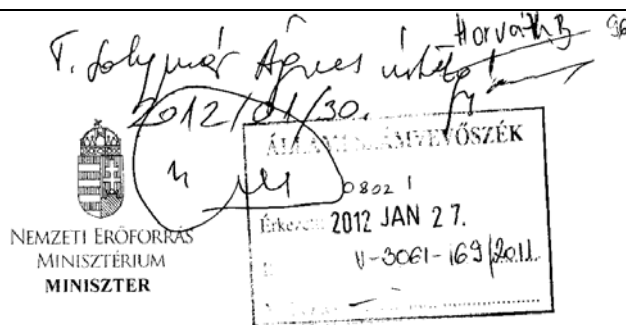
A fenntartói és számviteli nyilvántartási előírásokat nem teljesítő fenntartók

Fenntartók / jogszabályi előírások	Burattino Alapítvány	Genius Alapítvány	Gödi Waldorf Alapítvány	Gyermekműhely Egyesület	Gyomaendrődi Kft	Hiperaktív Alapítvány	Huamezavasárnéi Evangélikus Fővázközsele Kórszerű képzésért Alapítvány	Kürt Alapítvány	Legújabb Suli Alapítvány	Magyar Műhely Alapítvány	Makói Református Egyházközség	Malomvölgy Kft	Maroshegyi Kulturális Egyesület	Miasszonyunk Rend
Közköztartási törvény														
- 38. § (1) bekezdése: az intézmények állandó saját alkalmazotti létszámmal rendelkeztek		x			x	x			x					
- 79. § (5)-(6) bekezdése: az intézmények állandó saját székhellyel rendelkeztek														
Közköztartási tv. 102. § (2) bekezdés														
- a) pontja alapján a fenntartó döntött:														
- az intézmény létesítéséről, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról														
- az óvodába történő jelentkezés módjáról, a nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai felvételének időpontjáról		x												
- az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról														
- b) pontja: a fenntartó meghatározta az intézmény költségvetését				x						x				
- c) pontja alapján meghatározta:														
- az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát														
- az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, napközis osztályok (csoportok) számát	x													
- d) pontja: a minőségirányítási programban meghatározottak szerint működési a minőségfejlesztés rendszerét, négy évenként legalább egy alkalommal ellenőrizte az intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét						x				x		x	x	
- e) pontja: a fenntartó megbízta a közoktatási intézmény vezetőjét														
- f) pontja alapján a fenntartó jóváhagyta:														
- a közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát														
- a közoktatási intézmény minőségirányítási programját	x													
- a közoktatási intézmény nevelési/pedagógiai programját														
- a közoktatási intézmény házirendjét	x													
- g) pontja: a fenntartó értékelt az intézmény foglalkozási, illetve pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét	x									x				
- 102. § (9)-(10) bekezdése: a fenntartó biztosította az intézménye folyamatos működtetését														
- 104. § (6) bekezdése: a fenntartó a honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozta az intézmény munkájával összefüggő értékelését	x					x				x			x	x
- 118. § (4) bekezdése: a fenntartó határidőre eleget tett közzétételi kötelezettségének	x			x			x					x		
224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet / 218/2000. (XII. 11.) Korm. rendelet szerinti közpénzek elkülönítési kötelezettség	x						x						x	x

A fenntartói és számviteli nyilvántartási előírásokat nem teljesítő fenntartók

Fenntartók / jogszabályi előírások	Nebuló Alapítvány	Német Iskola Alapítvány	Oktatásért Alapítvány	OMSZI Nonprofit Kft	Osztórk-Magyar Alapítvány	Politechnikum Alapítvány	Rockenbauer Nonprofit Kft	Szegedi Waldorf Egyesület	Székesfehérvári Református Egyházközség	Tan Kapuja Egyház	Tehetségekért Alapítvány	Tengelice Alapítvány	Tiéd a jövő Alapítvány	Veszprémi Waldorf Egyesület	Zirci Apátság
Közköztartási törvény															
- 38. § (1) bekezdése: az intézmények állandó saját alkalmazotti létszámmal rendelkeztek							x	x		x		x			
- 79. § (5)-(6) bekezdése: az intézmények állandó saját székhellyel rendelkeztek	x														
Közköztartási tv. 102. § (2) bekezdés															
- a) pontja alapján a fenntartó döntött:															
- az intézmény létesítéséről, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról	x														
- az óvodába történő jelentkezés módjáról, a nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai felvételének időpontjáról								x							
- az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról															
- b) pontja: a fenntartó meghatározta az intézmény költségvetését	x		x												
- c) pontja alapján meghatározta:															
- az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát															
- az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, napközis osztályok (csoportok) számát	x		x												
- d) pontja: a minőségirányítási programban meghatározottak szerint működteti a minőségfejlesztés rendszerét, négy évenként legalább egy alkalommal ellenőrizte az intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét	x		x	x											
- e) pontja: a fenntartó megbízta a közoktatási intézmény vezetőjét	x														
- f) pontja alapján a fenntartó jóváhagyta:															
-a közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát	x														
-a közoktatási intézmény minőségirányítási programját															
-a közoktatási intézmény nevelési/pedagógiai programját															
-a közoktatási intézmény házirendjét											x				
- g) pontja: a fenntartó értékelt az intézmény foglalkozási, illetve pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét	x		x			x					x				
- 102. § (9)-(10) bekezdése: a fenntartó biztosította az intézménye folyamatos működtetését															
- 104. § (6) bekezdése: a fenntartó a honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozta az intézmény munkájával összefüggő értékelését	x		x	x		x	x		x		x				
- 118. § (4) bekezdése: a fenntartó határidőre eleget tett közzétételi kötelezettségének	x					x			x		x				x
224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet / 218/2000. (XII. 11.) Korm. rendelet szerinti közpénzek elkülönítési kötelezettség						x									

A nemzeti erőforrás miniszter észrevétele

Iktatószám: 795-3/2012/ELL

Hiv. szám: V-3006-163/2011.

Ügyintéző: Bánkné Simon Judit (795-4430)

Domokos László részére
elnök

Állami Számvevőszék

Budapest

Apáczai Csere János u. 10.
1052

Tárgy: az Állami Számvevőszék által, „A közoktatásban résztvevő nonprofit szervezetek költségvetési támogatásának ellenőrzéséről” szóló jelentés tervezet véleményezése

Tisztelt Elnök Úr!

Az Állami Számvevőszék által készített, véleményezésre megküldött, a közoktatásban résztvevő nonprofit szervezetek költségvetési támogatásának ellenőrzéséről szóló jelentés tervezetre észrevételt nem teszek.

Budapest, 2012. január „10. „

Üdvözlettel:

Dr. Réthelyi Miklós
Dr. Réthelyi Miklós

A KÉRDŐÍVES MEGKÉRDEZÉSEK ÉRTÉKELÉSE

1. A KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS

Az ellenőrzés során minden fenntartónál, az általa működtetett óvodában, iskolában különböző csoportokban, osztályokban jogviszonnyal rendelkező kiválasztott gyermekek, tanulók szülei kérdőíves megkérdezésben vettek részt. A véletlenszerű kiválasztásnál feltétel volt, hogy a gyermekek, tanulók több mint egy éve a fenntartó intézményébe járjanak.

Az óvodákban 51 gyermek, az iskolákban 150 tanuló szüleit vontunk be a vizgálatba. A megkérdezésre anonim módon került sor.

Az óvodások átlagosan 2 év 5 hónapja, a tanulók 3 év 10 hónapja voltak jogviszonyban az intézménnyel.

Kérdések az óvodai és iskolai területen:

1. a szülők miért választották az intézményt,
2. ismerték-e a fenntartói intézményi értékeléseket,
3. a számukra fontos intézményi feltételek, az azokkal való elégedettségük,
4. jelentett-e számukra többletterhet az, hogy nem önkormányzati intézménybe járt a gyermekük,
5. az intézményben térítési díj fizetése mellett szervezett egyéb foglalkozásokon részt vett-e gyermekük?

További kérdés iskolai területen:

6. az iskolán kívül, díj fizetése mellett egyéb foglalkozásokon részt vett-e gyermekük?

2. ÓVODAI MEGKÉRDEZÉS

Minden megkérdezett „összességében, általában” elégedett volt azzal az óvodával, ahol a gyermekének jogviszonya volt. A szülők 3,9%-a jelölte meg válaszként, hogy csak ide vették fel a gyermekét, többségük maga választotta gyermeke számára az intézményt.

2.1. Az óvodaválasztás

A szülők, amikor gyermeküknek a nonprofit fenntartó által működtetett óvodát kiválasztották, elsősorban az óvoda jó hírnevét vették figyelembe. Meghatározó volt a döntéshozatalban a gyerekekkel kapcsolatos bánásmód és az óvoda nevelési programjának tartalma.

Az óvodaválasztás szempontjainak rangsora:

Rangsor	Az óvoda választás szempontjai	Elért részarány (%)	Elért összes pont
1.	Jó híre van az óvodának	64,7	33
2.	Jól bánnak a gyerekekkel	58,8	30
3.	A nevelési programja miatt	41,2	21
4.	A gyerek testvére is ide járt	33,3	17
	Jó az óvoda felszereltsége	33,3	17
5.	Közel volt a lakóhelyhez	29,4	15
	Az óvónő tetszett a szülőnek a nyílt napon	29,4	15
6.	Jól felkészít az általános iskolára	25,5	13
7.	Ismerősök, rokonok ajánlották	23,5	12
8.	Az óvónő tetszett a gyerekeknek a nyílt napon	19,6	10
9.	Hasonló háttérű gyerekek járnak ide	13,7	7
10.	Csak ide vették fel a gyereket	3,9	2

A szülők 1-essel jelölték azokat a szempontokat, melyeket fontosnak tartottak az óvodaválasztásnál. Több választ is megjelölhettek.

2.2. Az óvodák fenntartói értékelése

A megkérdezésben részt vevő szülők 74,5%-a tudott az intézmény fenntartói értékeléséről. Az értékelésről és annak tartalmáról a szülők több forrásból értesültek. Az értékelést ismerő szülők 89,5%-a az óvoda vezetőjétől értesült a szülői értekezleten. Ezen kívül a szülői értekezlet keretében az óvónőtől, az óvodában kifüggesztett faliújságról, a fenntartó, illetve az intézmény honlapjáról, valamint a fenntartói közgyűlésen is hozzájutottak a szülők az értékeléshez.

2.3. A szülők számára fontos óvodai feltételek, azokkal való elégedettségük

A szülők a kérdőíves megkérdezés keretében hatfokozatú skálán – „0” (nem fontos) és „5” (nagyon fontos) között – minősíthették, hogy általában az óvodai területen milyen feltételeket mennyire tartanak fontosnak, illetve azokkal mennyire elégedettek. A szülők elégedettsége alapján számított átlagos érték általában az elvárás átlagértéke alatt maradt, de a kevésbé fontosnak ítélt területeken az elégedettség átlagértékei magasabbak voltak. A szülők értékelései alapján az elvárások és elégedettség értékelés skáláján kialakított átlagérték (2,5) felett van minden területhez kapcsolódó elvárás és elégedettség átlagérték is, amely az óvodai neveléssel kapcsolatos érzékenységet és az általános – sokszor differenciálatlan – magas szintű igényeket is jelzi.

Az óvodai területen az elvárás átlagértékének legmagasabb és legkisebb értéke között nagyobb a különbség (1,45), mint az elégedettség két szélső átlagértéke között (0,8).

Szorosnak mondható az elvárások és teljesülésük között a kapcsolat, a nagyon fontosnak és legkevésbé fontosnak ítélt feltételek között. Így a szülők elsődlegesen a társas kapcsolatok kialakításával, az óvónők munkájával, a biztonságos

és derűs környezet biztosításával kapcsolatos kérdéseket ítélték fontosnak az óvodaválasztás szempontjából. Ezek közül a derűs és biztonságos környezet biztosításával, az óvónők munkájával, továbbá a társas kapcsolatok kialakítására irányuló tevékenységgel voltak elégedettek.

Nem ítélték fontosnak viszont az óvodák által szervezett külön foglalkozásokat, kirándulásokat, az eltérő kultúrák és a másság megismertetését az óvodai életben, és az óvodák 7-16 órán túli nyitva tartásának biztosítását, amelyek közül a kirándulásokkal, az eltérő kultúrák és a másság megismertetésének gyakorlással voltak a legkevésbé elégedettek.

A megkérdezett szülők véleménye szerint fontos óvodai feltételek és azok teljesülése:

Sorszám	Terület	Elvárások		Elvárások	
		Rangsor	Átlagos érték	Rangsor	Átlagos érték
1.	Társas kapcsolatok kialakítása (gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt)	1.	4,88	2.	4,57
2.	Óvónők munkája	2.	4,82	1.	4,59
3.	Biztonságos környezet	3.	4,80	1.	4,59
4.	Derűs környezet biztosítása	4.	4,78	1.	4,59
5.	Játék tanítása, biztosítása	5.	4,76	4.	4,53
6.	Versek, dalok tanulása	5.	4,76	3.	4,55
7.	Megfelelő étkezés biztosítása	5.	4,76	5.	4,49
8.	Szülő folyamatos tájékoztatása	6.	4,71	9.	4,35
9.	Beszédképesség fejlesztése	7.	4,69	11.	4,27
10.	Dajkák munkája	7.	4,69	2.	4,57
11.	Szülőkkel való kapcsolattartás módja, stílusa	7.	4,69	10.	4,29
12.	Egészséges életmódra nevelés	8.	4,67	8.	4,37
13.	Önállóság fejlesztése	8.	4,67	6.	4,47
14.	Belső tér gondozottsága, díszítettsége	9.	4,59	5.	4,49
15.	Údvar gondozottsága, játékokkal való felszereltsége	10.	4,55	7.	4,43
16.	Hagyományok ápolása	11.	4,49	7.	4,43
17.	Az óvoda nyitvatartása alatt óvónői felügyelet biztosítása	11.	4,49	2.	4,57
18.	Fegyelemre, rendre nevelés	12.	4,43	7.	4,43
19.	Szülők bevonása az óvodai életbe	12.	4,43	11.	4,27
20.	Iskolaérettség elérését biztosító foglalkozások	13.	4,41	13.	4,12
21.	A szabványoknak megfelelő játékok, berendezések	14.	4,29	11.	4,27
22.	Differenciált foglalkozások tartása a gyerekek egyéni igényei szerint	15.	4,14	15.	4,00
23.	Óvoda épület jó állapota	16.	4,06	14.	4,06
24.	Kirándulás	17.	3,98	16.	3,96
25.	Külön foglalkozások szervezése (nyelvoktatás, tánc, úszás...)	18.	3,84	13.	4,12
26.	Eltérő kultúrák, a másság megismertetése	19.	3,82	19.	3,78
27.	Kirándulások szervezése	20.	3,76	15.	4,00
28.	Óvoda 7-16 órán túli nyitvatartása	21.	3,43	12.	4,14

Kevésbé fontosnak ítélt feltétel volt a szülők szerint a dajkák munkája, ahol viszont az elégedettség nagyon magas értéket mutatott. Hasonló tapasztalható a belső tér gondozottságával, az óvoda nyitva tartása alatt óvónői felügyelet biztosításával és a fegyelemre neveléssel kapcsolatban. Annak ellenére, hogy fontosnak tartották, inkább elégedetlenek voltak a megkérdezettek, a szülők folyamatos tájékoztatásával, a kapcsolattartás módjával, stílusával. A szülők tárgyi feltételekkel kapcsolatos elvárása és elégedettsége a rangsor utolsó harmadában helyezkedik el.

Minden szülő úgy nyilatkozott, hogy ismertették vele a nevelési program tartalmát, és véleménye szerint az óvodában a program szerint folyik a munka.

A megkérdezettek mindannyian ajánlanák rokonaiknak, ismerőseiknek gyermekük óvodáját, de a gyermekükkel foglalkozó óvónőt csak 96,1%-uk. Az óvónőkkel és munkájukkal való elégedettség nagyon magas értéket mutatott. Ez elsősorban a szülők és az intézmény, illetve fenntartó szoros kapcsolatával, a szülők értékalapú óvodaválasztásával, illetve a szolgáltatások nyújtásában a szülői igényekhez való nagyobb mértékű igazodással magyarázható.

2.4. A szülői terhek alakulása

A szülők 41,2%-a gondolta úgy, hogy többletterheléssel járt az, hogy nem önkormányzati óvodába íratta be a gyermekét. Az így vélekedők 85,7%-a szerint a család költségvetésében jelentkezett ez többletként, a szülői anyagi hozzájáruláson felül elsősorban azért, mert utazniuk kellett (14,3%) vagy többet kellett utazniuk (33,3%) az óvodához. A szülők 4,8%-a a többletterhet az óvodai életben nagyobb részvételként értékelte. (A megkérdezettek több választ is megjelölhettek.)

2.5. Az óvodában szervezett egyéb foglalkozásokon való részvétel

A szülők 56,8%-a nyilatkozott úgy, hogy gyermeke az óvodában térítési díj fizetése mellett szervezett foglalkozáson vett részt. A résztvevők átlagosan kétféle foglalkozást vettek igénybe. A legnagyobb arányban sportfoglalkozást, a legkisebb mértékben rajzot, illetve színházlátogatást vettek igénybe.

A szülők hozzájárulásával igénybe vett foglalkozások:

Sorszám	Az óvodában térítés díj fizetése mellett szervezett egyéb foglalkozás	Részarány (%)
1.	Sport	69,0
2.	Tánc	20,7
3.	Ének	31,0
4.	Rajz	3,4
5.	Idegen nyelv	31,0
6.	Kirándulás	31,0
7.	Színházi látogatás	3,4

Minden szülő elégedett volt az óvoda szolgáltatásaival.

3. ISKOLAI MEGKÉRDEZÉS

A szülők 96,7%-a „összességében, általában” elégedett volt azzal az iskolával, ahol a gyermekének jogviszonya volt. A szülők 2,7%-a jelölte meg válaszként, hogy csak ide vették fel a gyermekét, többségük maga választotta gyermeke számára az intézményt.

3.1. Az iskolaválasztás

A szülők az iskola választásánál lényegesen több szempontot vesznek figyelembe, mint az óvodát választók. Amikor gyermeküknek a nonprofit fenntartó által működtetett iskolát kiválasztották, elsősorban az iskola szellemiségét vették figyelembe, és ehhez képest az iskola jó hírneve sokkal kisebb mértékben befolyásolta őket. Meghatározó volt a döntéshozatalban – az óvodához hasonlóan – a gyerekekkel kapcsolatos bánásmód, az iskola pedagógiai programjának tartalma. Sajátos, hogy a szülők közel egyharmadának volt fontos az iskola magas szintű nyelvoktatása, de mindössze 8%-ának a magas szintű informatikaoktatás. Ez arra utal, hogy míg az idegen nyelv tanulás fontosságát a szülők megértették, az informatikai tudás fontosságát nem sikerült a szülők felé közvetíteni.

A magas szintű informatikai oktatást fontosnak tartó szülők gyermekei 91,7%-ban Budapesten, 8,3%-ban megyeszékhelyen lévő iskolában tanultak.

Az iskolaválasztás szempontjainak rangsora:

Rangsor	Az iskola választás szempontjai	Elért részarány (%)	Elért összes pont
1.	Az iskola szellemisége	66,7	100
2.	Jól bánnak a gyerekekkel	44,7	67
3.	Jó híre van az iskolának	40,0	60
4.	A pedagógiai programja miatt	34,7	52
5.	Magas szinten oktatnak idegen nyelvet	32,7	49
6.	Ismerősök, rokonok ajánlották	30,7	46
7.	A gyerek testvére is ide járt	24,0	36
	Iskola által biztosított többletszolgáltatások	24,0	36
8.	Közel volt a lakóhelyhez	20,7	31
9.	Az iskola által elért szakmai eredmények	20,0	30
10.	Hasonló háttérű gyerekek járnak ide	18,7	28
11.	Differenciált foglalkozásokat tartanak	15,3	23
12.	Az tanítónő tetszett a gyerekeknek a nyílt napon	14,7	22
13.	Az tanítónő tetszett a szülőnek a nyílt napon	14,0	21
14.	Jó az iskola felszereltsége	13,3	20
15.	Jól felkészít a középiskolára	8,0	12
	Magas szintű informatikai oktatás	8,0	12
16.	Csak ide vették fel a gyereket	2,7	4

A szülők 1-essel jelölték azokat a szempontokat, melyeket fontosnak tartottak az iskolaválasztásnál. Több választ is megjelölhettek.

3.2. Az iskolák fenntartói értékelése

A szülőknek mindössze 46,0%-a tudott az intézmény fenntartói értékeléséről. Az értékelésről és annak tartalmáról a szülők több forrásból értesültek. Ezen szülők 52,2%-a az iskola igazgatójától értesült a szülői értekezleten. Ezenkívül a szülői értekezlet keretében az osztályfőnöktől, az iskolában kifüggesztett faliújságról, a fenntartó, illetve az intézmény honlapjáról, a többi szülőtől, a fenntartó képviselőjével folytatott megbeszélésen, a szülői szervezet tájékoztatójából, iskolai kiadványokból szerzett tudomást az értékelésről.

3.3. A szülők számára fontos iskolai feltételek, azokkal való elégedettségük

A szülők a kérdőíves megkérdezés keretében hatfokozatú skálán – „0” (nem fontos) és „5” (nagyon fontos) között – minősíthették, hogy általában az iskolai területen milyen feltételeket mennyire tartanak fontosnak, illetve azokkal mennyire elégedettek. A szülők elégedettsége alapján számított átlagos érték általában az elvárás átlagértéke alatt maradt. A megkérdezett szülők értékelései alapján az elvárások és elégedettség értékelés skáláján kialakított átlagérték (2,5) felett van minden területhez kapcsolódó elvárás és elégedettség átlagérték is, amely az iskolai neveléssel-oktatással kapcsolatos érzékenységet, és magas szintű igényeket is jelzi. Az óvodai területhez képest az elvárások és az elégedettség legmagasabb és legkisebb értékei szélesebb sávban mozogtak, az iskolai oktatással kapcsolatos elvárások kifinomultabbak voltak, az elégedettség értékei is szélesebb sávban mozogtak.

Az iskolai területen az elvárás átlagértékének legmagasabb és legkisebb értéke között nagyobb a különbség (1,61), mint az elégedettség két szélső átlagértéke között (1,26).

A szülők elsődlegesen a biztonságos környezetet és a jó munkakörnyezet biztosítását, a szülők folyamatos tájékoztatását, a szülőkkel való kapcsolattartás módját és stílusát, továbbá a társas kapcsolatok kialakítását ítélték fontosnak az iskolai oktatás során. Ezek közül a biztonságos környezet biztosítása, a szülők folyamatos tájékoztatása, a szülőkkel való kapcsolattartás módja és stílusa területeken voltak leginkább elégedettek a szülők.

Nem ítélték fontosnak az iskolaépületek jó állapotát és a szabványos játékokat, berendezéseket, de ezeknél a belső tér és udvar gondozottságát, felszereltségét fontosabbnak tartották. Amíg a szülők a magas szintű nyelvoktatást a 8. legfontosabb területnek tartották, a tagozatos humán és természettudományos oktatást, a sok informatika óra biztosítását a legkevésbé fontos területek közé sorolták.

A fontosságinnál kedvezőbb eredményt mutatott az elégedettség az iskolaépület, a kirándulások szervezése, a hagyományok ápolása, az eltérő kultúrák megismeretése, a pedagógus felügyelet biztosítása, a szülők iskolai életbe való bevonása. A fontosságinnál rosszabb eredményt ért el a jó munkakörnyezet biztosítása, a tanítók-tanárok oktatási, nevelési módszere, a tananyag és a számonkérés közötti összhang és a magas szintű nyelvoktatás biztosítása.

A szülők véleménye szerint fontos iskolai feltételek és azok teljesülése:

Sorszám	Terület	Elvárások		Elvárások	
		Rangsor	Átlagos érték	Rangsor	Átlagos érték
1.	Biztonságos környezet	1.	4,68	3.	4,29
2.	Szülő folyamatos tájékoztatása	2.	4,60	1.	4,36
3.	Jó munkakörnyék biztosítása	3.	4,58	10.	4,01
4.	Szülőkkel való kapcsolattartás módja, stílusa	4.	4,57	2.	4,33
5.	Társas kapcsolatok kialakítása	5.	4,55	5.	4,19
6.	Tanárok oktatási, nevelési módszere	6.	4,51	8.	4,09
7.	Összhang az órai tananyag és a számonkérés anyaga között	7.	4,5	10.	4,01
8.	Magas szintű nyelvoktatás	8.	4,46	16.	3,86
9.	Tanítók oktatási, nevelési módszere	9.	4,44	12.	3,95
10.	Fegyelemre, rendre nevelés	10.	4,40	11.	3,99
11.	Egészséges életmódra nevelés	11.	4,39	17.	3,85
12.	Környezettudatos életmódra nevelés	12.	4,29	12.	3,95
13.	Szóbeli számonkérés az írásbeli mellett	13.	4,21	19.	3,79
14.	Kirándulások szervezése	14.	4,18	4.	4,22
15.	Differenciált foglalkozások tartása a gyerekek egyéni igényei szerint	15.	4,17	18.	3,83
16.	Belső tér gondozottsága, díszítettsége	16.	4,13	7.	4,13
17.	Házi feladat előírása	17.	4,11	10.	4,01
18.	Udvar gondozottsága, játékokkal és sportlétesítményekkel való felszereltsége	17.	4,11	15.	3,87
19.	Szülők bevonása az iskolai életbe	18.	4,10	6.	4,17
20.	Az iskola nyitvatartása alatt pedagógusi felügyelet biztosítása	19.	4,08	5.	4,19
21.	Hagyományok ápolása	20.	4,07	9.	4,04
22.	Középiskolai továbbtanulás jó megalapozása	21.	4,06	22.	3,49
23.	Eltérő kultúrák, a másság megismertetése	22.	4,03	13.	3,93
24.	Iskola épület jó állapota	23.	3,97	12.	3,95
25.	Megfelelő étkezés biztosítása	23.	3,97	23.	3,43
26.	Külön foglalkozások szervezése (nyelvoktatás, tánc, úszás...)	23.	3,97	20.	3,75
27.	A szabványoknak megfelelő játékok, berendezések	24.	3,75	21.	3,66
28.	Sok informatika óra	25.	3,68	24.	3,30
29.	Tagozatos, emelt szintű oktatás humán tantárgyakból	25.	3,68	25.	3,10
30.	Tagozatos, emelt szintű oktatás természet-tudományos tantárgyakból	26.	3,67	25.	3,10
31.	Iskola 7-16 órán túli nyitvatartása	27.	3,07	14.	3,89

A szülők 93,3%-a úgy nyilatkozott, hogy ismertették vele a pedagógiai program tartalmát, 94,0%-uk szerint az iskolában a pedagógiai program szerint folyik az iskolában a munka. A megkérdezettek 96,7%-a ajánlaná rokonainak, ismerőseinek gyermeke iskoláját, de a gyermekével foglalkozó tanítót-tanárt csak 92,7%-a.

3.4. A szülői terhek alakulása

A szülők 48,7%-a gondolta úgy, hogy többletterheléssel járt az, hogy nem önkormányzati iskolába íratta be a gyermekét. Az így vélekedők 74,0%-a szerint a család költségvetésében jelentkezett ez többletként, a szülői anyagi hozzájáruláson felül elsősorban azért, mert utazniuk kellett (31,5%) vagy többet kellett utazniuk (23,3%) az iskolához. A szülők nagyobb részvételét az iskolai életben – az óvodáknál felmértnél nagyobb arányban – a szülők 11,0%-a értékelte többletként. (A megkérdezettek több választ is megjelölhettek.)

3.5. Az iskolában szervezett egyéb foglalkozásokon való részvétel

A szülők 46,7%-a nyilatkozott úgy, hogy gyermeke az iskolában térítési díj fizetése mellett szervezett foglalkozáson vett részt. A résztvevők egynél több foglalkozást vettek igénybe. A legnagyobb arányban kirándulást, a legkisebb mértékben informatikaoktatást, illetve színház-drámafoglalkozást vettek igénybe.

A szülők hozzájárulásával igénybe vett foglalkozások:

Sorszám	Foglalkozás	Részvételi arány
1.	Sport	27,1%
2.	Tánc	22,9%
3.	Ének	7,1%
4.	Rajz, kézműves foglalkozás	11,4%
5.	Zene	27,1%
6.	Idegen nyelv	8,6%
7.	Kirándulás	55,7%
8.	Informatika	4,3%
9.	Színház, dráma foglalkozás	4,3%

3.6. Az iskolán kívüli foglalkozásokon való részvétel

A szülők 44,0%-a nyilatkozott úgy, hogy gyermeke az iskolán kívül térítési díj fizetése mellett szervezett foglalkozáson vett részt, vagyis közel ugyanolyan arányban vettek igénybe ilyen foglalkozásokat, mint iskolai szervezésű foglalkozást. Szintén átlagosan egynél több foglalkozást vettek igénybe iskolán kívüli szervezésben is. Az iskolában térítési díj mellett szervezett foglalkozásokat lényegesen meghaladó mértékben – több mint kétszeres mértékben – és legnagyobb arányban sportfoglalkozásra járaták gyermekeiket a szülők. Az iskolában szervezett idegen nyelv oktatásnál is lényegesen nagyobb arányban – közel háromszoros mértékben – vették igénybe iskolán kívüli oktatási formát. Az iskolán kívüli foglalkozások között térítési díj fizetés mellett a matematika oktatás igénybevétele is megjelenik.

A szülők által igénybe vett foglalkozások:

Sorszám	Foglalkozás	Részvételi arány
1.	Sport	59,1%
2.	Tánc, mazsorett	22,7%
3.	Ének	3,0%
4.	Rajz	1,5%
5.	Zene	21,2%
6.	Idegen nyelv	24,2%
7.	Informatika	1,5%
8.	Matematika	4,5%
9.	Színházi foglalkozás	1,5%
10.	Egyetemi előkészítő	1,5%

A szülők 96,7%-a volt elégedett az általa igénybe vett iskola szolgáltatásaival.